

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU2

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2022 inom utgiftsområde 2, som uppgår till ca 18 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Även de bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen begärt tillstyrks, däribland förslag om kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven. Regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna investeringsplaner för Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket tillstyrks. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar även om de har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförandet av beslut om totalförsvaret.

I betänkandet finns en reservation (SD) och tre särskilda yttranden (C, V, L). Ledamöterna från Centerpartiet, Vänsterpartiet och Liberalerna avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:1 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

14 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	7
Statens budget inom utgiftsområde 2	13
Agenda 2030	43
Reservation	44
Agenda 2030, punkt 2 (SD).....	44
Särskilda yttranden	45
1. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (C)	45
2. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (V)	46
3. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (L).....	48
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	50
Propositionen	50
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	51
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	53
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	54
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Investeringsplan för Fortifikationsverket 2022–2024.....	30
Tabell 2 Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2022–2024.....	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 2

a) Anslagen för 2022

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 2 punkt 11 och avslår motionerna

2021/22:3275 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2021/22:3906 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD),

2021/22:3940 av Mats Persson m.fl. (L),

2021/22:4115 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2021/22:4140 av Martin Ådahl m.fl. (C),

2021/22:4200 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkandena 1 och 4–8 samt

2021/22:4212 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 33.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår,

2. för 2022 för stabilitetsfonden besluta om en kreditram på högst 50 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 750 000 000 000 kronor,

3. för 2022 för resolutionsreserven besluta om en kreditram på högst 100 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 200 000 000 000 kronor,

4. för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 000 000 kronor,

5. för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor,

6. för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor,

7. för 2022 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 26 500 000 000 kronor,

8. för 2022 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 200 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 2 punkterna 1–5, 8, 10 och 12.

c) Godkännande av investeringsplaner

Riksdagen godkänner

1. investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar,

2. investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Statens fastighetsverks investeringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 2 punkterna 7 och 9.

d) Förvärv av fastigheter

Riksdagen godkänner att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsrämsighet vid förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar även om de har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförandet av beslut om totalförsvaret.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 2 punkt 6.

2. Agenda 2030

Riksdagen avslår motion

2021/22:2532 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD).

Reservation (SD)

Stockholm den 9 december 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Martin Ådahl (C)*, Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Björn Wiechel (S), Mats Persson (L)*, Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Magdalena Schröder (M), Robert Halef (KD) och Ilona Szatmari Waldau (V)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 i de delar som gäller utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22. Propositionens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2022 samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår i sina respektive budgetmotioner. I bilaga 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen). Riksdagen har bestämt utgiftsramen för 2022 för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning till 17 971 183 000 kronor (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Det är samma belopp som regeringen föreslagit i budgetpropositionen. I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335). Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 2 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning för utgiftsområdet i förhållande till de riksdagsbundna målen behandlas först. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 2. Slutligen behandlas en motion om Agenda 2030.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 2

Propositionen

I det följande redovisas resultaten och regeringens bedömning av måluppfyllelsen gällande följande riksdagsbundna mål:

- finansmarknadsområdet
- statlig förvaltningspolitik
- Agenda 2030
- minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen.

När det gäller delområdet fastighetsförvaltning avser regeringen att återkomma till riksdagen med ett förslag till mål. För delområdena prognoser, redovisning, statistik och uppföljning samt offentlig upphandling redogör regeringen för resultaten i förhållande till de mål som regeringen beslutat om. Regeringen beskriver sina delmål på dessa områden som preciseringar av, eller i linje med, det riksdagsbundna målet för den statliga förvaltningspolitiken.

Finansmarknad och internationella finansiella institutioner

Riksdagen har beslutat om följande mål för finansmarknadsområdet (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2, bet. 2015/16:FiU2, rskr. 2015/16:118):

- Det finansiella systemet ska vara stabilt och präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagets behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.
- Det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling.
- Statens finansförvaltning ska bedrivas effektivt.

Regeringen lyfter fram följande resultatindikatorer som mest centrala för respektive delmål på finansmarknadsområdet:

- hushållens skuldsättning (stabilitet)
- storbankernas marknadsandelar (stabilitet och väl fungerande marknader)
- storbankernas kapitaltäckning (stabilitet och högt förtroende)
- kundnöjdhet (konsumentskydd, högt förtroende)
- företagets finansieringsmöjligheter (väl fungerande marknader)
- gröna obligationer (hållbar utveckling)
- styckkostnad per statlig betalning (effektiv finansförvaltning).

Regeringen konstaterar att måluppfyllelsen inom finansmarknadsområdet påverkas av effekterna av spridningen av covid-19. Det finns en fortsatt osäkerhet kring de sammanlagda effekterna av pandemin och dess påverkan på ekonomin och finansmarknaderna.

Regeringen anser att det svenska finansiella systemet i huvudsak fungerar väl. Efter ett mycket omfattande regleringsarbete efter finanskrisen 2008–2009 bedöms motståndskraften i systemet ha ökat. Samtidigt har krishanteringssystemet stärkts, framför allt för banker. Att storbankernas genomsnittliga kapitaltäckning har ökat bidrar positivt till uppfyllelsen av målet att det finansiella systemet ska vara stabilt och präglas av högt förtroende. Banksystemets koncentration till ett fåtal aktörer ökar dess sårbarhet eftersom problem kan sprida sig till hela banksystemet och skapa ett hot mot den finansiella stabiliteten och i förlängningen den reala ekonomin. Sårbarheter på företagsobligationsmarknaden visade sig i samband med pandemins utbrott. Regeringen vidtog därför åtgärder för att minska de risker som uppstod under våren 2020. Vidare för Finansinspektionen tillsammans med branschen en dialog om hur funktionsförmågan avseende marknaden för företagsobligationer kan stärkas.

Den höga privata skuldsättningen medför en risk både för enskilda och för samhällsekonomin i stort. Det är därför positivt att vidtagna makrotillsynsåtgärder har bidragit till att öka hushållens motståndskraft. Samtidigt har konsumtionslånen ökat kraftigt de senaste åren. Trots detta utgör konsumtionslånen endast en liten del av hushållens skulder och de har därför en mindre inverkan på den finansiella stabiliteten. Ur ett konsumentskyddsperspektiv kan dock höga konsumtionslån innebära risker för den enskilde, inte minst eftersom ränteutgifterna för dessa lån är relativt höga. Regeringen har fortsatt att arbeta för att stärka konsumentskyddet och noterar att kundnöjdheten har ökat de senaste åren. Att kundnöjdheten är förhållandevis hög bland konsumenterna tyder på att de har ett stort förtroende för de olika sektorerna inom finansmarknaderna. Regeringen bedömer att de åtgärder som har vidtagits de senaste åren har bidragit till att konsumentskyddet stärkts.

Försäkringssektorns motståndskraft bedöms vara god, vilket är en viktig del i målet om att det finansiella systemet ska vara stabilt. Försäkringsföretagen har trots sina stora tillgångar såsom aktier, fastigheter och olika typer av obligationer visat sig kunna hantera de stora rörelserna på de finansiella marknaderna till följd av pandemin. Försäkringsföretagen bedöms kunna möta sina åtaganden på både kort och lång sikt, men om det låga ränteläget består kan det innebära en ökad osäkerhet och svårigheter framöver.

De finansiella marknadernas roll för att bidra till klimatomställningen har blivit tydligare och de ekonomiska riskerna kopplade till klimat integreras alltmer i aktörernas verksamhet. Regeringen har vidtagit flera åtgärder i syfte att öka uppfyllelsen av målet att finansmarknaden ska bidra till en hållbar utveckling. Bland annat har Finansinspektionen fått i uppdrag att följa upp finansmarknadsaktörers klimatrapportering. Regeringen har även tydliggjort i Finansinspektionens instruktion att myndigheten ska arbeta för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Regeringen bedömer att åtgärderna bidrar till att öka måluppfyllelsen. Även bekämpningen av

penningtvätt och finansiering av terrorism är en viktig fråga ur ett hållbarhetsperspektiv. Regeringen har vidtagit kraftfulla åtgärder som bedöms ha haft effekt för måluppfyllelsen, bl.a. genom ett ökat antal rapporterade misstänkta transaktioner som skulle kunna indikera att de interna kontrollsystemen i privata sektorn har förbättrats.

Kostnadseffektiviteten i den statliga betalningsmodellen har ökat, vilket regeringen bedömer bidragit till att öka måluppfyllelsen om att statens finansförvaltning ska bedrivas effektivt.

Statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor och Agenda 2030

Statlig förvaltningspolitik

Riksdagen har beslutat om följande mål för den statliga förvaltningspolitiken (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315):

- En innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete.

Regeringen gav under 2020 Statskontoret i uppdrag att ta fram förslag på hur uppföljningen av det förvaltningspolitiska målet skulle kunna utvecklas med hjälp av indikatorer och andra bedömningsgrunder. I rapporten, som redovisades i mars 2021, föreslår Statskontoret bl.a. ett antal indikatorer för att följa upp målet (Statskontoret 2021:4). Ärendet bereds i Regeringskansliet.

Följande indikatorer används för att redovisa resultaten inom området statlig förvaltningspolitik:

- Civil Service Effectiveness Index (Incise), som används för att bedöma effektiviteten i olika länders statliga förvaltning
- OECD:s undersökning om allmänhetens förtroende för den nationella regeringen
- organisationen Transparency Internationals jämförelse av världens länder avseende korruption i den offentliga sektorn.

Även om resultaten av de olika internationella indikatorerna ska tolkas med viss försiktighet, och med beaktande av att de till vissa delar även omfattar den kommunala sektorn, tyder de sammantaget på att den svenska statsförvaltningen i internationella jämförelser är välfungerande och presterar bra resultat. Europeiska jämförelser visar dock att trenden att Sverige halkar efter andra jämförbara EU-länder vad gäller digitaliseringen av den offentliga förvaltningen fortsätter. Regeringen kommer att fortsätta utveckla metoderna för analys och uppföljning i syfte att bättre kunna bedöma hur statsförvaltningen presterar utifrån målet.

Även om Sverige har relativt sett höga värden i internationella index är tillit och korruption viktiga frågor som regeringen arbetar vidare med. Regeringens handlingsplan mot korruption, och ett uppdrag till Statskontoret att främja

insatser mot korruption, bedöms ge förutsättningar för ett mer samordnat och strukturerat arbete mot korruption.

Riksrevisionens granskning om administrationen i statliga myndigheter tyder på att det fortsatt finns utrymme för effektiviseringar av statsförvaltningen. Regeringen har tidigare konstaterat att myndigheter i ökad utsträckning bör organiseras och styras på ett sådant sätt att onödig administration i verksamheten undviks.

Regeringen bedömer att Statens servicecenter har fortsatt att vidta åtgärder för ökad kostnadseffektivitet, förbättrad service och tjänster av god kvalitet samt minskade underskott. Myndigheten behöver dock vidta ytterligare åtgärder. Anslutningstakten till myndighetens administrativa tjänster har varit för långsam för att uppnå avsedda besparingar och effektiviseringar genom gemensamma tjänster. Myndighetens systematiska säkerhetsarbete vid utformningen av de tjänster myndigheten tillhandahåller bedöms komma kundmyndigheterna till del.

Utvecklingen av den gemensamma organisationen för lokal statlig service har fortsatt sedan Statens servicecenter tog över ansvaret för verksamheten i juli 2019. Regeringen bedömer att den pågående utbyggnaden av antalet servicekontor har positiva effekter för tillgången till statlig service på fler platser i landet. Den anslutning av Arbetsförmedlingens kundtorgstjänster som påbörjades 2020 har vidare breddat serviceutbudet vid servicekontoren och visar hur ökad myndighetssamverkan kan bidra till ökad effektivitet och medborgarnytta.

Regeringen bedömer att den ökade användningen av samordnade ramavtal bidrar till besparingar och effektiviseringar för staten. En effektiv och rättssäker statsförvaltning är viktig för att upprätthålla allmänhetens förtroende för förvaltningen. Samordnade tjänster i staten ska bidra till en effektivare statsförvaltning. Det är dock viktigt att arbetet med att effektivisera de administrativa tjänsterna, genom exempelvis ökad digitalisering och standardisering, fortsätter, och att kostnaderna för att använda myndighetens tjänster inte ökar för de myndigheter som använder dem. Det är även viktigt att kvaliteten i de administrativa tjänsterna utvecklas, bl.a. för att säkerställa att de uppfyller höga krav på informationssäkerhet.

Statliga arbetsgivarfrågor

Regeringen konstaterar att arbetsgivarpolitiken är en del av förvaltningspolitiken. Regeringens mål för arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att myndigheterna har kompetens för att fullgöra sina uppgifter. Detta mål utgår från den långtgående delegeringen av arbetsgivarpolitiken i staten som utgör en viktig komponent i regeringens styrning av statsförvaltningen och beslutades av riksdagen 1994 (prop. 1993/94:77, bet. 1993/94:KU19, rskr. 1993/94:264, bet. 1994/95:KU3, rskr. 1994/95:7 och 8).

När det gäller arbetsgivarfrågor noterar regeringen att utvecklingen är fortsatt positiv för flertalet av de delmål som har ställts upp för staten som

arbetsgivare och där utvecklingen följs upp med angivna resultatindikatorer. Kompetensförsörjningen i staten bedöms i huvudsak fungera väl.

Agenda 2030

Målet för Agenda 2030 är att Sverige ska genomföra Agenda 2030 för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom en samstämmig politik nationellt och internationellt. Genomförandet ska präglas av agendans princip att ingen ska lämnas utanför (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154).

I december 2020 behandlade riksdagen regeringens proposition om Sveriges genomförande av Agenda 2030 (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154). I samband med att riksdagen antog förslaget i propositionen tillkännagav riksdagen för regeringen att regeringen ska lämna en samlad redovisning av genomförandet och måluppfyllelsen av arbetet med Agenda 2030 till riksdagen vartannat år (bet. 2020/21:FiU28 punkt 2, rskr. 2020/21:154). Regeringen avser att under 2022 återkomma till riksdagen med en skrivelse om det samlade nationella genomförandet av Agenda 2030. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

Regeringen bedömer att Sverige har ett gott utgångsläge och goda förutsättningar att nå de globala målen jämfört med många andra länder. Sverige rankades högst i flera globala jämförelser under 2020. En nyckel till Sveriges framgångar är ambitiösa nationella mål, en god samverkan, ett engagerat näringsliv och engagerade samhällsaktörer. Dock kvarstår enligt Statistiska centralbyrån flera utmaningar. Den ekonomiska och sociala ojämlikheten minskar inte, flera av de nationella miljömålen uppnås inte med nuvarande åtgärder, våld och kränkningar minskar inte och mobbning ökar bland unga. Regeringen bedömer att förutsättningarna för att integrera Agenda 2030 i statsförvaltningens ordinarie processer behöver stärkas för att Sverige även fortsättningsvis ska vara ledande i arbetet mot en hållbar utveckling. Propositionen om Sveriges genomförande av Agenda 2030 är ett steg i den riktningen. Regeringen bedömer att den nationella samordnarens arbete stärker och främjar genomförandet av Agenda 2030 och bidrar till ett hållbart samhälle.

Prognoser, redovisning, statistik och uppföljning

Det övergripande målet för att minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen är att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar minska och fel motverkas (prop. 2020/21:1 utg.omr. 2, bet. 2020/21:FiU2, rskr. 2020/21:150).

Det övergripande målet för att minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen infördes 2021. Målet syftar till att ge en helhetsbild av arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och fusk inom de olika välfärdssystemen. Dessutom ska målet bidra till en samlad styrning och uppföljning. Uppföljningen av måluppfyllelsen kommer att baseras på en samlad analys av vilka åtgärder berörda statliga myndigheter har vidtagit, och

vilken effekt de har haft på omfattningen av de felaktiga utbetalningarna. Enhetliga åiterrapporteringskrav har beslutats i berörda myndigheters regleringsbrev och kommer att ligga till grund för de resultatindikatorer som kommer att användas.

Eftersom målet om att minska felaktiga utbetalningar infördes 2021 kommer det att vara möjligt att bedöma måluppfyllelsen först i budgetpropositionen för 2023. Enligt de studier som har genomförts bedöms de felaktiga utbetalningarna vara omfattande (SOU 2019:59 s. 94). För att komma till rätta med detta behövs förbättrade förutsättningar för att motverka felaktiga utbetalningar och en samlad uppföljning av vad som görs samt en bedömning av vilka effekter de olika åtgärderna har. Under de senaste 20 åren har också välfärdssystemen blivit mer omfattande och komplexa. Av den totala omfattningen av felaktiga utbetalningar bedöms andelen som orsakas av misstänkta bidragsbrott vara hög (SOU 2019:59 s. 98), och den brottslighet som riktas mot välfärdssystemen har utvecklats och blivit mer avancerad och systematisk (SOU 2017:37 s. 194–199).

Kompletterande information

Ekonomistyrningsverket (ESV) har på regeringens uppdrag lämnat rapporten Ekonomisk styrning i staten (ESV 2021:19). Rapporten beskriver den ekonomiska styrningen sedan början av 1990-talet och syftar till att utgöra en kunskapskälla och ett diskussionsunderlag för den fortsatta utvecklingen av den ekonomiska styrningen. I en kompletterande rapport, Regeringens resultatstyrning av myndigheterna – En kartläggning av instruktioner och regleringsbrev under två decennier (ESV 2021:18), presenteras en fördjupning om regeringens tillämpning av resultatstyrningen.

I rapporten Internrevision och intern styrning och kontroll 2021 (ESV 2021:14) bedömer ESV att den interna styrningen och kontrollen är betryggande och att den statliga internrevisionen fungerar väl. ESV bedömer även att internrevisionen är till nytta för myndighetsledningarna i arbetet med att förbättra myndigheternas interna styrning och kontroll. ESV nämner i rapporten att internrevisionsfunktionerna behöver tillräckliga resurser för att kunna bedriva arbetet i enlighet med internrevisionsförordningen (2006:1228) och god sed. Regeringen anser att det är viktigt att myndigheterna ger internrevisionsfunktionerna vid myndigheterna tillräckliga resurser för att revisionen ska kunna utföras i enlighet med regelverk och god sed (prop. 2021/22:1 finansplanen s. 169).

Utskottets bedömning

Utskottet noterar att det är första gången som målet för att minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen samt målet för Agenda 2030 återfinns i resultatredovisningen. I detta sammanhang vill utskottet påminna om att det tidigare har understrukit värdet av välmotiverade indikatorer och deras

hållbarhet över tid (t.ex. bet. 2020/21:FiU2 s. 12). Utskottet ser fram mot kommande resultatredovisningar avseende dessa nya mål.

Statens budget inom utgiftsområde 2

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt, däribland förslag om kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven. Riksdagen godkänner också investeringsplaner för Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket. Riksdagen godkänner också det som regeringen föreslår om förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 2 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (C), 2 (V) och 3 (L).

I detta avsnitt behandlas regeringens och motionärernas förslag till anslag inom utgiftsområde 2, bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och investeringsplaner för Statens fastighetsverk (SFV) och Fortifikationsverket (FortV). Även ett förslag i propositionen om förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar behandlas. I förslagen till bemyndiganden om ekonomiska åtaganden ingår förslag om beställningsbemyndiganden samt om krediter i Riksgäldskontoret och kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven. Regeringens och motionärernas anslagsförslag framgår av tabellen i bilaga 2.

Propositionen

Redovisningen nedan görs enligt indelningen i propositionen, dvs.:

- Finansmarknad och internationella finansiella institutioner
- Statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor och Agenda 2030
- Fastighetsförvaltning
- Prognoser, redovisning, statistik och uppföljning
- Offentlig upphandling.

Finansmarknad och internationella finansiella institutioner

Delområdet finansmarknad omfattar åtgärder för ett stabilt finansiellt system som ska präglas av ett högt förtroende med väl fungerande marknader, starkt konsumentskydd och som bidrar till en hållbar utveckling samt en effektiv statlig finansförvaltning. I området ingår Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Krigsförsäkringsnämnden. Delområdet internationella finansiella institutioner omfattar exempelvis årliga medlemsavgifter till

tankesmedjan Bruegel, European Institute of Public Administration och Europarådets utvecklingsbank, samt garantier till sex internationella finansieringsinstitut och ett europeiskt instrument (SURE).

Nedan redogörs först övergripande för politikens inriktning och därefter för de förslag till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under rubriken Finansmarknad och internationella finansiella institutioner.

Politikens inriktning

Den politiska inriktningen – med målen att värna finansiell stabilitet, ett högt förtroende, väl fungerande marknader, ett högt konsumentskydd och att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling – ligger fast.

Regeringen hänvisar till propositionen med förslag till en ny modernare riksbankslag som bl.a. innebär att mål, uppgifter och befogenheter för Riksbanken tydliggörs i fråga om penningpolitik, det finansiella systemet, betalningsmedel, fredstida krissituationer och höjd beredskap samt internationell verksamhet.

Den finansiella stabiliteten ska fortsätta att främjas

Behovet av skyddsvallar i form av t.ex. makrotillsynsåtgärder, såsom amorteringskrav, eller av kapital- och likviditetsbuffertar för bankerna som har byggts upp sedan finanskrisen, tydliggjordes under den ekonomiska nedgången med anledning av sjukdomen covid-19. Det avspeglar sig i pågående och kommande policyarbete inom EU. Bland annat anpassas policyarbetet för att banksystemet ska stå bättre rustat om andelen s.k. nödlidande lån skulle öka. Europeiska kommissionen väntas presentera en översyn av krishanteringsramverket för banker som kommer att förhandlas under 2022. Det för banksektorn centrala kapitaltäckningsregelverket kommer att revideras som följd av slutförandet av Basel III. När den ekonomiska situationen tillåter är det viktigt att återigen bygga buffertar i ekonomin för att stärka det finansiella systemets motståndskraft. Finansinspektionen ansvarar bl.a. för finansiell tillsyn och har en central roll i att värna den finansiella stabiliteten. I takt med att antalet EU-regleringar ökat för att bl.a. motverka framtida finanskriser har även Finansinspektionens uppdrag vuxit kraftigt och inspektionen föreslås därför få ytterligare medel för 2022.

Centrala motparter är företag som är viktiga för den finansiella infrastrukturen, bl.a. eftersom de minskar de motpartsrisker som köpare och säljare har mot varandra vid handel med finansiella instrument. Centrala motparter har fått en allt viktigare roll och en ny EU-förordning, förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter, har antagits. EU-förordningen ska minska risken för att kriser hos de centrala motparterna ska leda till finansiell instabilitet. Regeringen planerar att under 2022 lämna förslag till kompletterande lagstiftning med anledning av EU-förordningen.

Våren 2020 påverkades likviditeten på marknaden för företagsobligationer negativt på grund av de effekter spridningen av covid-19 hade på ekonomin,

vilket bl.a. resulterade i att ett antal företagsobligationsfonder inte kunde sälja tillgångar för att betala ut kontanta medel till fondandelsägare när de ville lösa in sina andelar i fonden. Händelserna och de åtgärder som vidtogs visade företagsobligationsmarknadens ökade betydelse för stabiliteten. Även om det kan konstateras att det redan nu finns verktyg tillgängliga för att använda på fonder har Finansinspektionen i rapporten Likviditetsverktyg i värdepappersfonder och specialfonder gett förslag på ytterligare verktyg för hantering av likviditetsrisker på den svenska fondmarknaden. Rapporten analyseras i Regeringskansliet. Finansinspektionens tillsyns- och analysförmåga avseende fond- och kapitalmarknaden stärks.

Europeiska kommissionen väntas under hösten 2021 lämna förslag till nya transparensregler när EU:s förordning om marknaden för finansiella instrument revideras samt presentera förslag om översyn av reglerna för förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Den finansiella sektorn levererar flera grundläggande och kritiska tjänster till samhället. Avbrott och störningar kan få förödande konsekvenser för enskilda företag, för konsumenter och potentiellt även påverka den finansiella stabiliteten. Finansinspektionens tillsyn av de finansiella företagens hantering av informations- och cyberrisker är därför nödvändig. Kommande år ökar arbetsbördan på grund av nya EU-förordningar inom området dessutom markant. Finansinspektionen tillförs medel för uppgifter inom området cyberskydd.

Åtgärder vidtas för att förbättra marknadernas funktionssätt

Det finansiella systemets grundläggande uppgifter är att möjliggöra betalningar, lån, sparande och försäkringar. För svenska banker är säkerställda obligationer en viktig finansieringskälla och den svenska marknaden är i dag en av de största i Europa. För att genomföra ett nytt EU-direktiv på detta område planerar regeringen att överlämna en proposition under hösten 2021.

I syfte att utveckla och förbättra företagens, särskilt små och medelstoras, tillgång till finansiering, samt för att skapa ändamålsenliga investeringsprodukter, fortsätter arbetet inom EU med att utveckla en kapitalmarknadsunion.

Den digitala utvecklingen kan bidra till att förbättra väl fungerande finansiella marknader och tillgodose hushållens och företagens behov av finansiella tjänster. Inom EU pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan för fintech, dvs. teknologiskt driven innovation inom finanssektorn. Regeringen har tillsatt en utredning, som ska redovisas senast i november 2022, som bl.a. ska göra en bred kartläggning av betalningsmarknadens utveckling och analysera statens framtida roll på betalningsmarknaden (dir. 2020:133). Inom EU pågår också ett arbete med att ta fram ny reglering för att stärka systemen för finansiella tjänster i en digital miljö, bl.a. för att minska risken för it-angrepp.

Fintechföretagen bidrar bl.a. till ökad konkurrens och ökad tillgänglighet till finansiella tjänster. Finansinspektionens innovationscenter har en viktig roll i möjliggörandet av nya innovationer och medel tillförs detta.

Möjligheten till återköp och flytt av försäkringssparande är viktigt såväl för fungerande marknader på försäkringsområdet som för konsumentskyddet. I maj 2021 remitterades en promemoria med förslag på en utvidgad rätt till återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar, och regeringen planerar att lämna en proposition hösten 2021. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Konsumentskyddet ska stärkas

Svenska konsumenter är relativt högt exponerade mot finansiella risker jämfört med konsumenter i övriga länder i Europa. För regeringen har konsumentskydd hög prioritet. Arbetet inom kapitalmarknadsunionen med att underlätta för individer att spara och investera långsiktigt inom EU fortsätter. Kommissionen planerar att under 2022 presentera en strategi kring privatpersoners finansiella sparande, samt en översyn av bl.a. regler om informationsgivning och rådgivning. Regeringen har i Finansinspektionens regleringsbrev gett myndigheten i uppdrag att rapportera vilka effekter de nya reglerna om provisioner och oberoende rådgivning som infördes 2018 bedöms ha haft. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2021.

I höst träder nya EU-regler i kraft för gräsrotsfinansiering till företag. Det pågår ett arbete inom Regeringskansliet med nationell lagstiftning på detta område, för sådan verksamhet som EU-förordningen inte täcker.

Nästan en tredjedel av hushållens finansiella tillgångar består av försäkringssparande som antingen är privat eller kopplat till en anställning. Ett långsiktigt hållbart, sunt och effektivt pensionssystem är därför en prioritering för regeringen och arbete pågår inom hela pensionssystemet. Inom EU pågår en översyn av regleringen för försäkringsföretag (Solvens II-regelverket), som avser att säkerställa att försäkringsföretag kan fullgöra sina åtaganden. Stabila försäkringsföretag bidrar både till att ge försäkringstagarna ett gott skydd och till stabilitet i hela det finansiella systemet.

Premiepensionssystemet utgör en viktig del i pensionen, och förvalsalternativet inom premiepensionen ska få bättre förutsättningar att kunna bidra till högre och stabilare pensioner till de pensionssparare som inte själva vill välja fonder inom premiepensionen. Regeringen ser därför över risknivån i förvalsalternativet, som förvaltas av Sjunde AP-fonden. Regeringen avser att återkomma i frågan om förslag till nytt mål för förvalsalternativet och ändrade placeringsregler för Sjunde AP-fonden. Regeringen avser att se över Sjätte AP-fondens hållbarhetsarbete, bl.a. mot bakgrund av en rapport från Riksrevisionen.

Finansmarknaden ska bidra till en hållbar utveckling

Regeringen driver en ambitiös politik för att främja en hållbar utveckling. Finansmarknaden har en fundamental roll i den nödvändiga omställningen till

en hållbar ekonomi. Regeringen är pådrivande för nya EU-initiativ för att främja utvecklingen till mer hållbara finansmarknader. Under 2021 presenterade EU en ny handlingsplan för hållbar finansiering, där en central komponent är EU:s gröna taxonomi. Taxonomin utgör bl.a. en grund för framtida standarder och märkningar av hållbara finansiella produkter, exempelvis gröna obligationer och hållbara fonder.

Att klimatrelaterade risker beaktas i riskhanteringen är viktigt i sig, men också en förutsättning för en riktig prissättning av finansiella tillgångar och investeringar. För detta krävs relevant och jämförbar information så att investerare ska kunna fatta välgrundade beslut. Viktiga steg för att öka transparensen har tagits under 2021 i och med att EU:s nya förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar har börjat tillämpas. Initiativen ska bidra till att ge investerare bättre och mer relevant information i syfte att minska informationsasymmetrin mellan investerare och företag. Regeringen anser att Finansinspektionen har en viktig uppgift i att säkerställa att marknaden har ett högt förtroende för den information som ges och att s.k. grönmalning (dvs. att exempelvis ett företag framställer sin verksamhet som mer hållbar än vad den i själva verket är) undviks. Denna uppgift kommer att öka i takt med att EU:s handlingsplan genomförs fullt ut. Finansinspektionens tillsyns-, analys- och påverkansförmåga stärks.

Det finansiella systemet ska också vara motståndskraftigt mot allvarlig brottslighet och regeringen kommer därför att arbeta vidare med ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Regeringen arbetar aktivt med detta även på EU-nivå där kommissionen i slutet av juli lämnade lagförslag på området. Betänkandet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2021:42) remitterades i juni. Utredningen har sin grund i ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2018/19:FiU42, rskr. 2018/19:291). Mot bakgrund av betänkandet föreslår regeringen ökade resurser till Finansinspektionen, Polismyndigheten, Länsstyrelserna i Skåne, Stockholm och Västra Götaland, Spelinspektionen och Fastighetsmäklarinspektionen.

Den årliga revisionens iakttagelser

Enligt Riksrevisionens bedömning har Finansinspektionen i alla väsentliga avseenden använt anslag och inkomster i enlighet med av riksdagen beslutade ändamål och tillämpliga föreskrifter – förutom i ett avseende. Under anslag 1:11 Finansinspektionen finns anslagspost 3 Krigsförsäkringsnämnden, vilken under slutet av 2020 övertrasserade sin anslagskredit med 24 000 kronor. Detta har medfört att Riksrevisionen i sitt revisionsutlåtande har en reservation. Riksrevisionen skriver samtidigt att det är Krigsförsäkringsnämnden som har det fulla ansvaret för sin verksamhet. Krigsförsäkringsnämnden har uppgett att den kommer att säkerställa att anslagskrediten inte kommer att övertrasseras framöver.

Finansinspektionen

Regeringen föreslår att 733,8 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:11 Finansinspektionen för 2022. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter och för Krigsförsäkringsnämndens verksamhet. Jämfört med 2021 innebär den föreslagna anslagsnivån en ökning med 79,2 miljoner kronor. Ökningen för 2022 består av flera delar, enligt följande.

I takt med att EU-regleringar ökat för att bl.a. motverka framtida finanskriser har även Finansinspektionens uppdrag vuxit kraftigt. För att upprätthålla nuvarande tillsynsnivå trots den ökade arbetsbelastningen till följd av ökad mängd EU-regleringar föreslås att anslaget ökas med 22 miljoner kronor. För att stärka Finansinspektionens arbete inom hållbarhet, både avseende ökad tillsyn och regelutveckling, föreslås att anslaget ökas med 10 miljoner kronor.

För att stärka myndighetens tillsyns- och analysförmåga avseende fond- och kapitalmarknaden och därmed bl.a. öka konsumentskyddet, föreslås att anslaget ökas med 15 miljoner kronor. För att ytterligare stärka arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism föreslås att anslaget ökas med 2 miljoner kronor. Anslaget ökas med 8 miljoner kronor för uppgifter inom området cyberskydd och för arbetet med återhämtning och resolution av centrala motparter ökas anslaget med 6 miljoner kronor.

Finansinspektionens innovationscenter har en viktig roll i möjliggörandet av nya innovationer. Regeringen föreslår att anslaget tillförs 10 miljoner kronor för arbetet med Innovationscentret.

Regeringen föreslår vidare att 25,2 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter för 2022. Jämfört med 2021 innebär det en anslagsökning med 4,9 miljoner kronor. Anslaget får användas för utgifter för Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Regeringen redogör i propositionen även för Finansinspektionens avgiftsbelagda verksamhet (se prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 tabell 3.8).

Riksgäldskontoret

Anslaget 1:12 Riksgäldskontoret får användas för Riksgäldskontorets förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att 339,0 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2022. Det innebär en anslagsökning med ca 9 miljoner kronor jämfört med 2020. Huvuddelen av den föreslagna ökningen, 6 miljoner kronor, avser myndighetens arbete med återhämtning och resolution av centrala motparter.

Avgifter tas ut för Riksgäldskontorets verksamheter inom områdena garantier och utlåning, bankstöd samt insättningsgaranti och investerarstöd (se prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 tabell 3.11 och 3.13).

Kredit- och garantiramar till stabilitetsfonden och resolutionsreserven

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2022 besluta om en kreditram på högst 50 miljarder kronor och en garantiram på högst 750 miljarder kronor för stabilitetsfonden. Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2022 besluta om en kreditram på högst 100 miljarder kronor och en garantiram på högst 200 miljarder kronor för resolutionsreserven.

I samband med genomförandet i svensk rätt av EU:s krishanteringsdirektiv ändrades reglerna för stabilitetsfonden och en ny fond för finansiering av krishanteringsåtgärder, resolutionsreserven, inrättades. I samband med inrättandet beslutades att riksdagen årligen ska fastställa krediter och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven. Båda fonderna är finansierade genom avgifter från banksystemet.

Stabilitetsfondens behållning uppgår i dagsläget till ca 40 miljarder kronor. Regeringen bedömer att medlen utgör en betydande resurs för att vidta eventuella krisinsatser, dvs. förebyggande statligt stöd eller användning av statliga stabiliseringsverktyg. Det program som inrättades vid finanskrisen 2008 hade ett fastställt belopp om högst 50 miljarder kronor, vilket var det sammanlagda kapitaltillskott som staten kunde medge. Samma belopp utgör för närvarande utgångspunkt för stabilitetsfondens lånemöjligheter och föreslås gälla även för 2022.

Garantiramen för stabilitetsfonden bör bestämmas utifrån det faktum att i första hand generella stödåtgärder i form av garantiprogram till samtliga banker kan komma att bli aktuella. Garantiramen för stabilitetsfonden bör vara på ett högre belopp än den ram som gäller för resolutionsreserven, eftersom det här blir fråga om generella stödåtgärder till samtliga banker. Den ram som fanns i garantiförordningen från 2008 uppgick inledningsvis till 1 500 miljarder kronor och var baserad på de svenska bankernas upplåning under en viss period. Ramen sänktes senare till 750 miljarder kronor även om utnyttjandet aldrig var över 400 miljarder. Samma belopp utgör för närvarande ramen för stabilitetsfondens möjlighet att medge garantier och föreslås även gälla för 2022.

Resolutionsreserven kan komma att användas för att finansiera åtgärder inom ramen för ett resolutionsförfarande, vilket innefattar åtgärder för att stötta rekonstruktion av systemviktiga banker som i utgångsläget inte bedöms som livskraftiga. Resolutionsreserven uppgår i dagsläget till ca 43 miljarder kronor. När det gäller resolutionsreservens kreditram bör den främst bli aktuell i fråga om olika återkapitaliseringsåtgärder efter det att nedskrivning av vissa av företagets skulder skett. Därutöver kan resolutionsreservens kreditram komma att användas till att betala ut kompensation till företagets ägare och borgenärer i de fall dessa fått ett sämre ekonomiskt utfall vid resolution än vid konkurs eller likvidation. Kreditramen, som för närvarande uppgår till 100 miljarder kronor, motiveras därför av att den bör ha åtminstone samma förmåga till återkapitaliseringsåtgärder som kreditramen till stabilitetsfonden, dvs. 50 miljarder kronor, samt dessutom innehålla utrymme för att hantera

eventuella kompensationsfall. Kreditramen på 100 miljarder kronor föreslås därför även gälla under 2022.

Garantiramen för resolutionsreserven kan användas om banker i resolution initialt behöver stöd för sin finansiering (likviditet). Garantier kan ges till banken själv eller till Riksbanken. Regeringen påpekar att det är svårt att uppskatta likviditetsbehov i en krissituation, men bedömningen är att likviditetsstöd till flera av Sveriges storbanker skulle behöva uppgå till minst 100 miljarder kronor. Det kan finnas en negativ signaleffekt i att under ett krisförlopp behöva justera garantiramen. Därför föreslår regeringen att garantiramen för resolutionsreserven även under 2022 sätts till 200 miljarder kronor.

Vissa garanti- och medlemsavgifter

Regeringen föreslår att 290,1 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter för 2022. Anslaget får användas för utgifter för Sveriges årliga medlemsavgifter, avgifter eller statsbidrag till Bruegel, European Institute of Public Administration (EIPA) samt Europarådets utvecklingsbank (CEB). Anslaget får även användas för utgifter för infrianden av garantier till vissa internationella finansieringsinstitut. Anslaget får även användas för utgifter för eventuella böter till följd av försenat genomförande av EU-direktiv.

Anslaget får även användas för infrianden av statens åtaganden i enlighet med avtalen om Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till i första hand företag i ekonomiska svårigheter orsakade av utbrottet av covid-19 och avtalet med Europeiska kommissionen om en garanti för ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av utbrottet av covid-19 (SURE).

Jämfört med 2021 innebär den föreslagna nivån en anslagsökning med 180 miljoner kronor. Ökningen beror på att avtalen med EIB och deltagande länder beräknas uppvisa ökade förväntade förluster för 2022, där Sveriges andel beräknas uppgå till 287,7 miljoner kronor.

Finansmarknadsforskning

Regeringen föreslår att 49,9 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning för 2022, vilket innebär en anslagsökning med ca 10 miljoner kronor jämfört med 2021. Anslaget får användas för utgifter för finansmarknadsforskning, och högst 2 procent av anslaget får användas för programanknutna förvaltningsutgifter.

För att kunna finansiera fleråriga forskningsprojekt behöver beslut kunna fattas som medför behov av medel kommande år. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 180 miljoner kronor 2023–2026.

Statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor och Agenda 2030

Delområdet statlig förvaltningspolitik omfattar styrning, ledning, organisation och utveckling av de statliga myndigheterna samt vissa övergripande frågor om relationen mellan stat och kommun, inklusive regional ansvarsfördelning. Delområdet omfattar myndigheterna Statskontoret, Kammarkollegiet och Statens servicecenter samt delar av Ekonomistyrningsverkets (ESV) verksamhet.

Delområdet statliga arbetsgivarfrågor omfattar statliga personal- och lönepolitiska frågor, såsom löneutveckling, pensionsvillkor, arbets- och anställningsvillkor avseende offentliga anställningar, statlig arbetsrätt och kompetensförsörjning inom staten samt frågor om arbetsmiljö och hälsa, jämställdhet, mångfald och värdegrundsarbete inom staten. Området omfattar Arbetsgivarverket, Statens tjänstepensionsverk, Statens ansvarsnämnd, Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd, Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor, Statens överklagandenämnd, Offentliga sektorns särskilda nämnd och Trygghetsstiftelsen – en kollektivavtalsstiftelse.

Området omfattar vidare regeringens politik för genomförandet av Agenda 2030.

Nedan redogörs först övergripande för politikens inriktning och därefter för de förslag till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under rubriken Statlig förvaltningspolitik och arbetsgivarfrågor.

Politikens inriktning

Värna förvaltningsmodellen och utveckla styrningen och uppföljningen av statsförvaltningen

Av den svenska förvaltningsmodellen följer att Sverige har organisatoriskt fristående myndigheter med begränsad självständighet, och att regeringen inför riksdagen hålls ansvarig för de myndigheter som lyder under regeringen. Ordningen förutsätter en bra uppföljning av myndigheternas resultat och verksamhet, och att regeringen ingriper om den bedömer att myndigheterna inte sköter sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. Regeringen anser att det är angeläget att ytterligare utveckla styrningen och uppföljningen av myndigheterna. Regeringens bedömning är liksom tidigare att styrningen av statsförvaltningen ska vara långsiktig, strategisk, helhetsinriktad, sammanhållen, verksamhetsanpassad och tillitsbaserad. Det innebär bl.a. att detaljstyrning och onödig administration bör undvikas, att myndigheternas kärnverksamhet ska värnas, att statsförvaltningens organisering ska vara ändamålsenlig och kostnadseffektiv, samt att myndigheternas roll-, uppgifts- och ansvarsfördelning ska vara tydlig. Inriktningen är att myndigheterna löpande ska utvecklas och effektiviseras. Regeringen bedömer vidare att den arbetsgivarpolitiska delegeringen i staten bör ligga fast.

Under pandemin har den svenska förvaltningsmodellen satts på prov. Regeringens sammantagna bedömning är liksom tidigare att den svenska förvaltningsmodellen överlag ger goda verktyg att styra statsförvaltningen. Regeringen bedömer att förvaltningsmodellen bör vårdas och värnas, och att eventuella justeringar som behöver göras kan hanteras inom de ramar som den konstitutionella ordningen ger. Regeringen följer därför de pågående granskningarna av hanteringen av pandemin, bl.a. den som utförs av Coronakommissionen (dir. 2020:74), och utesluter inte att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att förbättra statsförvaltningens funktionssätt.

Effektivisera statsförvaltningen

Regeringens inriktning är att förvaltningen ska fortsätta att utvecklas och effektiviseras. Åtgärder kommer bl.a. att vidtas för att utveckla servicekontorsorganisationen. Nya uppgifter ska även fortsättningsvis i första hand utföras av befintliga myndigheter. Regeringen kommer att följa upp och utvärdera hur införandet av Statens servicecenter har påverkat förutsättningarna för myndigheter att effektivisera sin verksamhet, samt vilken effekt införandet haft för administrativa kostnader inom staten som helhet. Utredningar har visat att det kan vara utmanande för små myndigheter att upprätthålla nödvändig kompetens som krävs för att efterleva regelverken inom olika områden, såsom ekonomisk styrning och tillhandahållande av offentlig information. Regeringen kommer att analysera behovet av lämpliga åtgärder för att verksamheterna ska kunna bedrivas med bättre måluppfyllelse och högre kostnadseffektivitet än i dag.

Utveckla statsförvaltningens förmåga att samverka

I ett förvaltningssystem med många organisatoriska gränser är det, enligt regeringen, särskilt viktigt att det finns goda förutsättningar för samarbete, samordning och samverkan. Att myndigheterna ses som delar av staten som helhet är avgörande för att statsförvaltningen ska vara effektiv. Regeringen anser därför att statsförvaltningens förmåga att samverka bör utvecklas. Flera av de myndigheter som har fått en ökad arbetsbelastning under pandemin har löst detta genom att tillfälligt låna in personal från andra myndigheter, vilket regeringen ser positivt på. Regeringen bedömer dock att in- och utlån av personal mellan myndigheter borde kunna ske i större utsträckning. Ett arbete har därför initierats för att utreda om åtgärder behöver vidtas för att fler in- och utlån ska kunna genomföras framöver.

En utvecklad samordning mellan statliga myndigheter, och en väl fungerande samverkan med kommuner och regioner, är avgörande för att regeringens mål ska få genomslag i hela landet, för att den offentliga förvaltningen ska fungera ändamålsenligt och för att regeringen ska kunna få en täckande nationell bild av utvecklingen på kommunal och regional nivå. Regeringen avser att undersöka om formerna för dialog mellan regeringen och kommunsektorn kan utvecklas. Regeringen avser även att se över

länsstyrelsernas förutsättningar att samordna statliga myndigheters insatser på regional nivå och främja samverkan mellan olika förvaltningsnivåer i länet.

Förbättra statlig närvaro och service

Regeringen anser att en fortsatt utveckling av den statliga närvaron och servicen i hela landet är viktigt för att upprätthålla legitimitet och förtroende för statsförvaltningen. För att åstadkomma en mer jämn fördelning av statliga arbetstillfällen behöver den statliga närvaron stärkas utanför de största städerna. En utgångspunkt är därför att inga nya myndigheter ska lokaliseras till Stockholm under mandatperioden. Som ett led i regeringens ambition att förbättra tillgängligheten till den statliga servicen i hela landet fortsätter utvecklingen av servicekontorsorganisationen. Uppdraget till Statens servicecenter att inrätta minst 28 nya kontor kommer att innebära en kraftig utvidgning av det statliga servicekontorsnätet. Vidare bereds inom Regeringskansliet de övriga förslag om bl.a. mobila servicekontor och ett utökat serviceutbud från ytterligare myndigheter, som redovisades i promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning (Ds 2020:29). Regeringen ser även att det finns potential i en närmare samverkan mellan servicekontoren och kommuner för att kunna erbjuda enskilda och företag en mer samlad service på fler platser.

Stödja tillitsbaserad styrning och stärka tjänstemannarollen

Genomförandet av tillitsreformen fortsätter. Tillitsdelegationens betänkande om en gemensam utbildning inom statsförvaltningen har remissbehandlats (SOU 2020:40). Efter beaktande av remissinstansernas synpunkter avser regeringen att ge Statskontoret i uppdrag att utarbeta och förvalta en elektronisk introduktionsutbildning som ska tillhandahållas för anställda vid myndigheter under regeringen. Att de statsanställda har goda kunskaper om och förståelse för den statliga värdegrunden, grundläggande rättsprinciper och de regelverk som gäller i statsförvaltningen är viktigt för att öka medborgarnas tillit till förvaltningen, men också en utgångspunkt för en väl fungerande tillitsbaserad styrning. Att stärka de statsanställda i deras tjänstemannaroll är också avgörande för att motverka korruption och förtroendeskadliga beteenden i förvaltningen. Regeringen fortsätter därför att utveckla arbetet mot korruption och för en god förvaltningskultur, och följer bl.a. Statskontorets pågående uppdrag att främja insatser för ett utvecklat arbete mot korruption i den offentliga förvaltningen enligt regeringens handlingsplan mot korruption.

Regeringen välkomnar Arbetsgivarverkets initiativ att inom ramen för den delegerade arbetsgivarpolitiken erbjuda stöd till myndigheterna i deras arbete med att utveckla en tillitsbaserad styrning och avser att följa arbetet.

Agenda 2030 för hållbar utveckling

Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030. Sverige har fortfarande utmaningar kopplade till agendans genomförande, och regeringen kommer därför att intensifiera arbetet för att stärka samordningen och uppföljningen. Arbetet kommer bl.a. att fortsätta genom ett ökat fokus på

samstämmighet i den nationella och internationella politiken, och genom att arbetet för Agenda 2030 integreras i ordinarie processer.

Genomförandet och uppföljningen av Agenda 2030 förutsätter att alla samhällssektorer och aktörer är engagerade och samverkar om problemformuleringar, lösningar, uppföljning och utvärdering. Genom att skapa öppna och återkommande forum för samverkan och dialog säkerställer regeringen att den får ett heltäckande och väl förankrat underlag för sitt arbete med genomförandet av agendan. En samrådsserie om det nationella genomförandet av Agenda 2030 inleds under hösten 2021 tillsammans med Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället.

De statliga myndigheterna har en betydelsefull roll för att nå målen i agendan och står, tillsammans med kommuner och regioner, för den offentliga förvaltningens konkreta genomförande av agendan. Flertalet myndigheter, inklusive länsstyrelserna, arbetar aktivt med Agenda 2030 både nationellt och internationellt. Samtidigt behöver de, i enlighet med Statskontorets rapport 2020 (2020:15), ges en tydligare inriktning för arbetet med att bidra till genomförandet av agendan. För att skapa långsiktighet och uthållighet i myndigheternas arbete, och för att tydliggöra deras ansvar att upprätthålla arbetet för hållbar utveckling även efter 2030, kan det finnas behov av att ytterligare betona betydelsen av detta. Det kan ske genom att regeringen i en förordning tydliggör myndigheters arbete med att bedriva sina verksamheter så att de främjar hållbar utveckling på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Arbetet med att förtydliga regeringens styrning har inletts inom Regeringskansliet.

Sveriges frivilliga rapportering till FN om Agenda 2030 har visat att Sverige har utmaningar kopplade till agendans mål, inte minst mål 12 om hållbar produktion och konsumtion. Som ett led i att stärka regeringens ambition om att vara världsledande i genomförandet av Agenda 2030 arbetar regeringen med att förbereda det globala FN-mötet Stockholm+50 som äger rum i Stockholm i juni 2022. Mötet förväntas förstärka genomförandet av agendan, bl.a. genom att stärka kopplingarna mellan målen i agendan och behandla tvärgående frågor och utmaningar som hållbar konsumtion och produktion.

Statskontoret

Regeringen föreslår att ca 104,0 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:1 Statskontoret för 2022. Det är ca 1,6 miljoner kronor mer än anslagsnivån 2021. Anslaget får användas för Statskontorets förvaltningsutgifter och för regeringens behov av vissa förvaltningspolitiska insatser. För att Statskontoret ska kunna tillhandahålla en elektronisk introduktionsutbildning för statsanställda ökas anslaget med 750 000 kronor 2022. Finansiering sker genom att anslaget 1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor minskas med motsvarande belopp.

Kammarkollegiet

Regeringen föreslår att 114,6 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:2 Kammarkollegiet för 2022. Det är ca 23,8 miljoner kronor mer än anslagsnivån 2021. Anslaget får användas för Kammarkollegiets förvaltningsutgifter och för förvaltningsutgifter för vissa nämnder. Anslaget får även användas för att bevaka statens rätt och andra allmänna intressen samt utbetalning av vissa mindre skadeståndsansättningar.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2021 fördes anslaget 1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner upp på statens budget inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Anslaget får användas för att hjälpa vissa kommuner och regioner att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning (prop. 2020/21:1 utg.omr. 25, bet. 2020/21:FiU3, rskr. 2020/21:151). Medlen fördelas genom Delegationen för kommunal ekonomi i balans, som är ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet. För att finansiera delegationens arbete ökas anslaget med 4,4 miljoner kronor.

För att finansiera myndighetens handläggning av ärenden som rör statlig ersättning för personskada orsakad av vaccin mot covid-19 ökas anslaget med 2 miljoner kronor. För att finansiera myndighetens arbete med den nya offentliga omställningsorganisationen ökas anslaget med 37 miljoner kronor.

Kammarkollegiets verksamhet finansieras till större delen av avgifter från uppdragsverksamheten (se prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 tabell 4.8). Kammarkollegiet bedriver också en avgiftsbelagd offentligrättslig verksamhet där intäkterna inte disponeras av myndigheten, utan redovisas på inkomsttitel i statens budget (se prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 tabell 4.7).

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 miljoner kronor. Under 2021 har krediten hittills inte utnyttjats. För vilka nya myndigheter som krediten behöver utnyttjas 2022, och i vilken utsträckning, är svårt att bedöma.

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet, som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor. Regeringen anser att det behövs en kredit för att finansiera enstaka stora skador eller anhopningar av skador som hanteras inom det statliga försäkringssystemet. En utnyttjad kredit ska återbetalas inom ramen för systemet. Om den sammanlagda försäkringsersättningen som Kammarkollegiet ska betala för en enskild skadehändelse överstiger 50 miljoner kronor, ska dock regeringen besluta om hur det överstigande beloppet ska finansieras utanför det statliga försäkringssystemet.

Arbetsgivarpolitiska frågor

Regeringen föreslår att 1,7 miljoner kronor anvisas till anslaget Arbetsgivarpolitiska frågor för 2022. Jämfört med 2021 minskas anslaget med

750 000 kronor för att finansiera motsvarande ökning av anslaget 1:1 Statskontoret, i syfte att möjliggöra för Statskontoret att tillhandahålla en elektronisk introduktionsutbildning för statsanställda.

Anslaget får användas för utgifter för sådana uppgifter som Arbetsgivarverket utför åt regeringen eller Regeringskansliet och som inte ingår i Arbetsgivarverkets uppgifter som medlemsorganisation, samt för regeringens behov av underlag och biträde inom det arbetsgivarpolitiska området. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter avseende vissa nämnder inom det arbetsgivarpolitiska området.

Statliga tjänstepensioner m.m.

Regeringen föreslår att 14 094 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:5 Statliga tjänstepensioner m.m. för 2021. Det är 13 miljoner kronor mindre än anslagsnivån 2021. En stor del av de utbetalningar som belastar anslaget är hänförliga till redan beviljade förmåner. Både den makroekonomiska utvecklingen och antalet förmåner som nybeviljas under budgetperioden och storleken på dessa förmåner påverkar anslagets förändring över tid.

Anslaget får användas för utgifter för statliga tjänstepensionsförmåner, avgångsförmåner, grupplivförmåner och personskadeersättningar samt liknande förmåner som följer av anställningar med statliga villkor. Därtill får anslaget användas för utgifter för räntor avseende sådana förmåner. Vidare får anslaget användas för utgifter för löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster respektive enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader samt för premieskatt enligt lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring m.m. Anslaget får även användas för löneavgifter enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980). Anslaget får dessutom användas för förvaltningsutgifter vid Statens tjänstepensionsverk (SPV) för biträde vid handläggningen av pensionsärenden i fråga om lärare m.fl. som överförts från statligt reglerade anställningar genom riksdagens beslut om kommunalt huvudmannaskap för lärare m.fl.

Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen

Statens tjänstepensionsverk får bedriva uppdragsverksamhet när det gäller pensionshanteringen. I sådan uppdragsverksamhet hanteras väsentliga penningflöden avseende premiebestämda pensioner och pensionsutbetalningar för uppdragsgivares räkning. Enbart flödet för premiebestämda pensioner enligt det statliga tjänstepensionsavtalet omsätter ca 630 miljoner kronor varje månad och faktureras med kort tid för betalning. Skulle t.ex. betalningen för de två största fakturorna utebli en månad motsvarar det ett belopp och en räntekontobelastning på ca 180 miljoner kronor. SPV har därför behov av rörelsekapital i form av en kredit i Riksgäldskontoret. År 2020 utnyttjade SPV ca 46 miljoner kronor av krediten i Riksgäldskontoret för att tillgodose behovet av likviditet i pensionshanteringen. Under den senaste femårsperioden har krediten utnyttjats med upp till 96 miljoner kronor. För att minimera risken

för övertrassering av likvida medel föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret 2022 som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor.

Statens servicecenter

Regeringen föreslår att 882,1 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:15 Statens servicecenter för 2022. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter i den mån de inte finansieras med avgifter. Den föreslagna anslagsnivån är ca 121,1 miljoner kronor högre än anslagsnivån 2021. Anslaget ökas med 69 miljoner kronor fr.o.m. 2022 för att erbjuda service genom Arbetsförmedlingens kundtorgsverksamhet på servicekontoren med stöd av lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service. Den övriga ökningen av anslaget till Statens servicecenter beror i huvudsak på tidigare beslutade, föreslagna eller aviserade reformer.

Fastighetsförvaltning

Området fastighetsförvaltning omfattar förvaltning av fastigheter som av försvarspolitiska, kulturhistoriska eller andra skäl har ansetts lämpliga att förvaltas av staten. Området omfattar myndigheterna Fortifikationsverket (FortV) och Statens fastighetsverk (SFV).

Nedan redogörs först övergripande för politikens inriktning och därefter för de förslag till investeringsplaner, anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under rubriken Fastighetsförvaltning.

Politikens inriktning

De riktlinjer inom lokal försörjnings- och fastighetsområdet som riksdagen har beslutat om ligger fast. Detta innebär bl.a. att statens fastighetsförvaltning bör vara skild från brukandet av lokaler och mark, att förvaltningen bör bedrivas med ett avkastningskrav som i så stor utsträckning som möjligt är marknadsmässigt, samt att de fastigheter som av historiska eller andra skäl är olämpliga att föra över till bolag bör koncentreras i en samordnad förvaltning som bedrivs i myndighetsform. De fastighetsförvaltande myndigheterna ska bl.a. förvalta fastigheterna så att en god hushållning och en hög ekonomisk effektivitet uppnås. Samtidigt behöver hänsyn tas till andra mål som berör FortV, som riksdagen har beslutat, exempelvis för att myndigheten ska kunna bidra till uppbyggnaden av totalförsvaret. Värdet på fastigheterna ska bevaras på en för ägaren och brukaren långsiktigt lämplig nivå. Myndigheterna ska också inom sina respektive områden verka för att uppfylla de nationella miljömålen, bl.a. vad gäller energieffektivisering och begränsning av klimatpåverkan, men även skydd av biologisk mångfald.

Regeringen gav i november 2020 SFV i uppdrag att inkomma med ytterligare underlag inför en investering i operabyggnaden i Stockholm. Frågan bereds i Regeringskansliet. Regeringens ambition för bidragsfastigheterna är att intäkterna ska öka och kostnaderna ska minska på sikt. Regeringen avser även fortsättningsvis att nära följa berörda

myndigheters arbete med en god förvaltningskultur samt deras arbete med att säkerställa att kraven på en god intern styrning och kontroll uppfylls.

Förvärv av fast egendom

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar även om de har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförandet av beslut om totalförsvaret.

Förvaltningen av de fastigheter som används för militära och civila ändamål är enligt riksdagens beslut om totalförsvaret 2021–2025 central för att stärka totalförsvarets förmåga (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:135 och 136). Den nya inriktningen på totalförsvaret, med bl.a. omfattande förändringar i Försvarsmaktens grundorganisation, innebär att Fortifikationsverket måste anpassa sin verksamhet. Från att myndigheten i hög grad varit inriktad på avyttring av fastigheter, är nyinvesteringar och förvärv nu i fokus.

Bestämmelser om förvärv och försäljning av egendom finns i budgetlagen (2011:203). Enligt 8 kap. 7 § budgetlagen ska både förvärv genom köp eller byte och försäljning av egendom genomföras affärsmässigt, om inte särskilda skäl talar mot det. Det innebär att priset ska vara så fördelaktigt som möjligt för staten, att förvärv inte ska ske till överpris och att ovidkommande hänsyn inte ska tas vid förvärvet (prop. 2010/11:40 s. 153). Motsvarande bestämmelse fanns i den lag som föregick budgetlagen, lagen (1996:1059) om statsbudgeten, men avsåg då endast försäljning av egendom. Av förarbetena till den senare lagen framgår att en restriktiv bedömning är påkallad vid prövningen av om det finns särskilda skäl att frånga kravet på affärsmässighet och att egendomens värde ska tillmätas betydelse vid bedömningen. Vidare anges att avsteg från principen om affärsmässighet inte bör göras utan riksdagens godkännande vid försäljning av egendom som har ett betydande värde (prop. 1995/96:220 s. 104). Någon vägledning för vad som avses med betydande belopp anges inte i propositionen. Värden upp till den beloppsgräns som tillämpas för när riksdagens bemyndigande behöver inhämtas vid försäljning av fast egendom enligt 8 kap. 2 § budgetlagen, för närvarande 75 miljoner kronor, bör enligt regeringen dock aldrig anses vara betydande. Det innebär att regeringen för sådana objekt får besluta om avsteg från kravet på affärsmässighet, vid såväl försäljning som förvärv, om det finns särskilda skäl.

Fortifikationsverkets fastighetsförvärv sker i en komplex kontext. Det finns tidsutfästelser om när etableringar ska vara genomförda, krav på viss geografisk placering och avvägningar som behöver göras kopplade till fortifikatoriskt skydd. Vidare offentliggörs etableringar och återinrättningar av förband innan förhandlingar om fastighetsförvärv har kunnat genomföras. Ytterligare en aspekt är att vissa förvärv avser försvarsanläggningar som kommer att ingå i det slutna beståndet, vilket är omgärdat av sekretess. Den beslutade utbyggnaden av totalförsvaret medför även krav på skyndsamhet vid

fastighetsförvärven. Förvärv av fastigheter för försvarsändamål genomförs således ofta under särskilda förutsättningar. Med hänsyn till dessa förutsättningar, och de speciella fastigheter som förvärven avser, kan det vara svårt att värdera de aktuella objekten. Det medför att ett pris som något överstiger det bedömda marknadsvärdet i dessa fall kan bedömas vara förenligt med kravet på affärsmässighet.

I vissa fall kan köpeskillingen avvika från marknadsvärderingen i sådan grad att villkoren inte kan anses vara affärsmässiga. Detta trots att man från statens sida verkat för att få det mest fördelaktiga priset. Det gäller fastigheter där kraven på fastigheterna innebär att det saknas likvärdiga alternativ. Förvärvet rymms dock fortfarande inom den av riksdagen godkända investeringsplanen och inom beslutade finansiella ramar. Mot bakgrund av att det enligt beslut från riksdagen om totalförsvaret finns behov av att förvärva dessa objekt, och det förhållandet att det kan behöva ske skyndsamt, anser regeringen att det i dessa fall kan finnas särskilda skäl att avvika från kravet på affärsmässigheten. Detta är dock en bedömning som får göras i varje enskilt fall.

Av förarbetena till den lag som föregick budgetlagen framgår att regeringen, i fråga om försäljning av egendom, angett att avsteg från kravet på affärsmässighet inte bör göras utan riksdagens godkännande, trots att särskilda skäl finns, i de fall då egendomen är av betydande värde. Detta förhållningssätt bör enligt regeringen även tillämpas vid förvärv. För förvärv som ska ingå i Fortifikationsverkets slutna bestånd finns det dock svårigheter med att inhämta riksdagens bemyndigande i varje enskilt fall mot bakgrund av den sekretess som omgärdar dessa objekt. I stället bör riksdagens beslut om totalförsvaret vara styrande för förvärven och riksdagen hållas informerad på det sätt som gäller för sekretessbelagd information. Riksdagen bör därför godkänna att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av fastigheter som ingår i det slutna beståndet av försvarsanläggningar, även om fastigheten har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförande av beslut om totalförsvaret.

Investeringsplan och låneram för Fortifikationsverket

Infrastrukturella frågor och fastighetsförvaltning är centrala förutsättningar för att förstärka det militära försvarets förmåga. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar enligt tabell 1.

Tabell 1 Investeringsplan för Fortifikationsverket 2022–2024*Miljoner kronor*

	Utfall	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat	Summa
	2020	2021	2022	2023	2024	2022– 2024
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	1 889	4 109	4 173	4 724	5 897	14 794
Byggnader och markanläggningar	859	880	1 952	3 075	3 786	8 812
Fastighetsförvärv	428	2 267	925	350	100	1 375
Försvarsanläggningar	592	918	1 059	1 167	1 946	4 172
Flygfält	10	44	237	132	66	434
varav investeringar i anläggningstillgångar	1 889	4 109	4 173	4 724	5 897	14 794
– byggnader, mark och annan fast egendom	1 889	4 109	4 173	4 724	5 897	14 794
Finansiering av anskaffning och utveckling	1 889	4 109	4 173	4 724	5 897	14 794
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	1 764	3 824	3 873	4 424	5 597	13 894
Övrig finansiering	125	285	300	300	300	900
Vidmakthållande av befintliga investeringar	1 252	1 536	2 325	2 179	2 520	7 024
Byggnader och markanläggningar	811	1 307	2 061	1 899	2 260	6 220
Försvarsanläggningar	396	204	200	200	200	600
Flygfält	45	25	64	80	60	204
varav investeringar i anläggningstillgångar	925	1 205	1 990	1 842	2 181	6 013
– byggnader, mark och annan fast egendom	925	1 205	1 990	1 842	2 181	6 013
Finansiering vidmakthållande	1 252	1 536	2 325	2 179	2 520	7 024
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	748	1 083	1 860	1 712	2 051	5 623
Övrig finansiering	504	453	465	467	469	1 401
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	3 141	5 645	6 498	6 903	8 417	21 818
<i>Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>2 814</i>	<i>5 314</i>	<i>6 163</i>	<i>6 566</i>	<i>8 078</i>	<i>20 807</i>

Källa: Budgetpropositionen för 2022.

Vissa justeringar har gjorts jämfört med föregående års investeringsplan. Det beror t.ex. på olika tillkommande förvärv och investeringar mot bakgrund av

propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30), ändrade kostnadsbedömningar och tidsförskjutningar.

Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2022 besluta att FortV får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 26,5 miljarder kronor. Det innebär att låneramen, med hänsyn till tidigare upplåning och de behov som brukarna har angett, utökas med 4 miljarder kronor jämfört med 2021. I propositionen redovisas mer i detalj FortV:s pågående och planerade investeringar uppdelat per objekt (se prop. 2021/21:1 utg.omr. 2 tabell 5.16).

Investeringsplan och låneram för Statens fastighetsverk

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Statens fastighetsverks investeringar enligt tabell 2.

Tabell 2 Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2022–2024

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Budget 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Summa 2022– 2024
Anskaffning och utveckling						
av nya investeringar	1 103	135	144	131	100	375
Summa						
marknadshyresfastigheter						
nyanskaffning	1 099	49	73	76	40	189
Summa mark nyanskaffning	3	86	71	55	60	186
Summa	1					
kostnadshyresfastigheter						
nyanskaffning						
varav investeringar i						
anläggningstillgångar	1 103	135	144	131	100	375
– byggnader, mark och annan						
fast egendom	1 103	135	144	131	100	375
Finansiering av anskaffning						
och utveckling	1 103	135	144	131	100	375
Övrig kreditram (lån i						
Riksgäldskontoret)	1 103	135	144	131	100	375
Vidmakthållande av						
befintliga investeringar	1 550	1 937	2 068	1 973	1 780	5 821
Summa						
marknadshyresfastigheter						
vidmakthållande	1 229	1 492	1 651	1 600	1 399	4 650
Summa						
kostnadshyresfastigheter						
vidmakthållande	57	139	161	145	165	471

	Utfall 2020	Prognos 2021	Budget 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Summa 2022– 2024
Summa bidragsfastigheter						
vidmakthållande	213	262	198	182	181	561
Summa mark	52	44	58	46	35	139
vidmakthållande						
varav investeringar i						
anläggningsstillgångar	1 069	1 387	1 529	1 510	1 341	4 380
– byggnader, mark och annan						
fast egendom	1 069	1 387	1 529	1 510	1 341	4 380
Finansiering	1 550	1 937	2 068	1 973	1 780	5 821
vidmakthållande						
Anslag 1:10	213	262	198	182	181	561
Bidragsfastigheter						
Övrig kreditram (lån i						
Riksgäldskontoret)	1 069	1 387	1 529	1 510	1 341	4 380
Övrig finansiering	269	288	341	281	258	880
Totala utgifter för						
anskaffning, utveckling och						
vidmakthållande av						
investeringar	2 654	2 072	2 212	2 104	1 880	6 196
<i>Totalt varav investeringar i</i>						
<i>anläggningstillgångar</i>	<i>2 172</i>	<i>1 522</i>	<i>1 673</i>	<i>1 641</i>	<i>1 441</i>	<i>4 755</i>

Källa: Budgetpropositionen för 2022.

Vissa justeringar har gjorts jämfört med föregående års investeringsplan. Investeringsplanen för 2022–2024 omfattar investeringar som SFV planerar att göra. Regeringen har ännu inte tagit ställning till flera av dessa. Frågan om ombyggnaden av operabyggnaden bereds i Regeringskansliet. Av denna anledning innehåller tabellen endast kostnader för akuta renoveringsåtgärder avseende denna byggnad och inte övriga eventuella ombyggnadskostnader. Exempel på förändringar i förhållande till föregående års investeringsplan är att en ombyggnation av universitetshuset i Lund har tillkommit och att projektbudgeten för ombyggnaden av kvarteret Rosenbad har justerats upp. Spridningen av covid-19 påverkar också SFV:s investerings- och underhållsåtgärder, särskilt inom det utländska beståndet.

Bidragsfastigheter

Regeringen föreslår att 330 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:10 Bidragsfastigheter för 2022. Anslaget minskar totalt med 10,6 miljoner kronor jämfört med nivån 2021 som en följd av beslutade, föreslagna och aviserade reformer. Anslaget ökas med 50 miljoner kronor 2022 för att genomföra åtgärder på de fastigheter som klassas som bidragsfastigheter. Anslaget får användas för utgifter för underhåll av och löpande driftsunderskott för de

bidragsfastigheter som SFV förvaltar. Anslaget får användas för utgifter för insatser för att utveckla bidragsfastigheter.

Vården och underhållet av de statliga fastigheter som utgör en del av det svenska kulturarvet förutsätter att fleråriga ekonomiska åtaganden kan göras. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:10 Bidragsfastigheter ingå avtal för underhåll av bidragsfastigheter som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 miljoner kronor 2023.

Prognoser, redovisning, statistik och uppföljning

Området prognoser, redovisning, statistik och uppföljning omfattar myndigheterna Konjunkturinstitutet, ESV, Finanspolitiska rådet och Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, Statistiska centralbyrån och Bokföringsnämnden. Området omfattar vidare verksamhet som ska bidra till att det finanspolitiska ramverket följs, att politiska beslut och prioriteringar är välgrundade samt verksamhet som ska bidra till transparens vid redovisningen av den ekonomiska politiken. Utöver detta ingår också arbetet med att tillvarata de resultat från den nationalekonomiska forskningen som är relevanta för utformningen av den ekonomiska politiken. Dessutom omfattar området den samlade styrningen och uppföljningen av arbetet mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Det innefattar bl.a. att samordna och stödja berörda myndigheters arbete på området och samlat återrapportera detta.

I det följande redogörs först övergripande för politikens inriktning och därefter för de förslag till anslag som regeringen redovisar inom detta område.

Politikens inriktning

Fortsatta krafttag mot fel och fusk med ersättningar och bidrag

Felaktiga utbetalningar, skattefusk och brott mot välfärdssystemen skadar förtroendet för dessa system. Betydande belopp betalas ut felaktigt från olika välfärdssystem varje år. Det finns dock stora skillnader när det gäller andelen felaktiga utbetalningar mellan olika förmåner och ersättningsystem.

För att ytterligare stärka arbetet mot felaktiga utbetalningar och brottslighet riktad mot välfärdssystemen bör kontrollerna av utbetalningar från välfärdssystemen stärkas ytterligare. Regeringen anser därför att en ny myndighet för systemövergripande kontroller av utbetalningar från välfärdssystemen bör bildas. Myndigheten kommer att ha två huvudsakliga uppgifter, dels genomföra systemövergripande dataanalyser, urval och fördjupade granskningar, dels administrera ett system för transaktionskonton för utbetalningar från välfärdssystemen. I myndighetens uppdrag ligger också att beakta de risker för intrång i den personliga integriteten som kommer att aktualiseras i verksamheten. Myndigheten ska inleda sin verksamhet under 2023.

En central del i att stärka arbetet mot felaktiga utbetalningar och brott mot välfärdssystemen är att förhindra och förebygga att oseriösa aktörer verkar i offentligt finansierad verksamhet. Regeringen föreslår, inom andra utgiftsområden, ökade medel till Arbetsförmedlingen och Inspektionen för vård och omsorg i syfte att stärka myndigheternas förmåga att tidigt identifiera sådana aktörer. Regeringen avser att skärpa tillsynen och kraven på företagsrekonstruktörerna, som bl.a. beslutar om ersättning från lönegarantin. Skatteverket tillförs medel 2022 för att utreda och vid behov lämna förslag på åtgärder som krävs för att hindra felaktiga utbetalningar som upptäcks i samband med handläggning och kontroll av lönegarantiärenden.

Fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet är ett allvarligt problem. Arbetslivskriminaliteten utnyttjar personer i beroendeställning, inte minst arbetskraftsinvandrare. Det ska aldrig löna sig att begå brott eller skaffa sig konkurrensfördelar genom att åsidosätta de anställdas rätt till en trygg arbetsmiljö. Regeringen anser att myndighetssamverkan och tillsynen inom området bör fortsätta att stärkas. För att säkerställa att myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor har tillgång till den information om enskilda personer och företag som de behöver för att fatta korrekta beslut i fråga om ersättningar från välfärdssystemen, och för att motverka arbetslivskriminalitet, har en utredning fått i uppdrag att utvärdera möjligheterna till stärkt informationsutbyte mellan myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor. Regeringen avser även att återkomma med en proposition där Migrationsverket föreslås stärka sina kontroller av arbetsgivare som misstänks utnyttja arbetskraftsinvandrare. Denna brottslighet utnyttjar personer i beroendeställning och leder till osund konkurrens. Den är också ofta förknippad med missbruk av välfärdssystemen, t.ex. inom den personliga assistansen. I syfte att motverka arbetslivskriminalitet föreslår regeringen också ökade medel till Arbetsmiljöverket. Vidare föreslår regeringen att resurser tillförs Transportstyrelsens arbete med att motverka fusk och regelöverträdelse inom vägtransportområdet.

Det är också viktigt att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, och därmed förhindra att vinsterna från ekonomisk brottslighet kan omsättas i det finansiella systemet. Medel tillförs Finansinspektionen, Polismyndigheten, Länsstyrelserna i Skåne, Stockholm och Västra Götaland, Spelinspektionen och Fastighetsmäklarinspektionen för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Även Bolagsverket tillförs resurser för detta ändamål samt för att stärka myndighetens analyskapacitet och brottsförebyggande arbete. Regeringen föreslår även att Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten tillförs medel som ett led i att stärka rättskedjans förmåga och kapacitet att utreda och lagföra misstänkta brott. Det möjliggör också en förstärkning av förmågan att bekämpa bidragsbrott, skattebrott och annan ekonomisk brottslighet.

Regeringen ser vidare allvarligt på att det förekommer missbruk av de tillfälliga stöd som syftar till att lindra pandemins negativa konsekvenser. För att ytterligare stärka möjligheterna att upptäcka detta missbruk och återkräva

felaktiga utbetalningar tillförs därför Försäkringskassan medel 2022 för efterhandskontroller av utbetalningar av sådana tillfälliga stöd som gjorts under 2021. Skatteverkets arbete med att säkerställa att skatter och avgifter redovisas och betalas förstärks.

Den officiella statistiken ska utgöra ett faktabaserat underlag för beslutsfattande och stöd till forskning samt bidra till den allmänna debatten och medborgarnas möjlighet till insyn. För att statistiken ska kunna bidra till samhällsnytta och samhällsekonomisk effektivitet krävs att den är tillgänglig, opartisk, pålitlig och av god kvalitet. Att de statistikansvariga myndigheterna verkar för att upprätthålla kvaliteten är avgörande för att säkerställa förtroendet för den officiella statistiken. Fortsatt ökade krav på statistik med hög kvalitet som belyser nya områden måste mötas med löpande omprioriteringar och en ökad effektivitet i statistikproduktionen. En ökad digitalisering bedöms kunna möjliggöra fortsatta effektiviseringsvinster, bl.a. vid insamling av uppgifter samt vid framställning och tillgängliggörande av statistik.

Finanspolitiska rådet

Regeringen föreslår att ca 10,9 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:6 Finanspolitiska rådet 2022. Det är ca 0,4 miljoner kronor mer än 2021. Anslaget föreslås ökas med 330 000 kronor för att upprätthålla kärnverksamheten på myndigheten. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Konjunkturinstitutet

Regeringen föreslår att ca 67,7 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:7 Konjunkturinstitutet 2022. Det är ca 0,6 miljoner kronor högre än 2020. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Ekonomistyrningsverket

Regeringen föreslår att ca 210,3 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:8 Ekonomistyrningsverket för 2022. Det är ca 11,8 miljoner kronor mer än 2020. Anslaget får användas för Ekonomistyrningsverkets förvaltningsutgifter och för verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen.

För arbetet med den årlig revisionen av Sveriges användning av medel från EU:s jordbruksfonder ökas anslaget med 15 miljoner kronor.

ESV utför revision av de medel som tilldelas Sverige genom EU:s facilitet för återhämtning och resiliens. ESV ansvarar även för att sammanställa information om genomförandet från de myndigheter som är ansvariga för de reformer och investeringar som utgör den svenska återhämtningsplanen. För detta arbete ökas anslaget med 17 miljoner kronor 2022.

ESV tillförs 3,7 miljoner kronor för att utföra revision av de medel som tilldelas Sverige genom den s.k. brexitjusteringsreserven.

I propositionen finns även en redogörelse för ESV:s avgiftsbelagda verksamhet inom ekonomisk styrning och tjänsteexport (se prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 tabell 6.8).

Statistiska centralbyrån

Regeringen föreslår att ca 592,9 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån för 2022. Det är ca 7,3 miljoner kronor mer än 2021. En del av ökningen avser undersökningar om situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. I propositionen finns även en redogörelse för SCB:s avgiftsbelagda verksamhet inom bl.a. statistikproduktion åt andra statliga myndigheter (se prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 tabell 6.11).

Bokföringsnämnden

Regeringen föreslår att 13,9 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:13 Bokföringsnämnden för 2022. Det är ca 0,1 miljoner kronor mer än 2021. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Offentlig upphandling

Området offentlig upphandling omfattar flera lagar med bestämmelser som syftar till att upphandlande myndigheter och enheter ska göra effektiva offentliga inköp. Området omfattar Upphandlingsmyndigheten och den del av Konkurrensverkets verksamhet som avser tillsyn över den nämnda lagstiftningen.

Nedan redogörs först övergripande för politikens inriktning och därefter för förslaget till anslag under delområdet offentlig upphandling.

Politikens inriktning

Förtroendet för att den offentliga upphandlingen fungerar och är rättssäker är fortsatt viktigt. Regelverket om offentlig upphandling och en effektiv tillämpning av detta motverkar korruption. Säkerheten i leveranserna till samhällsviktig verksamhet behöver säkerställas även i krissituationer.

Arbetet med att ta fram enklare och mer flexibla regler för bl.a. icke-direktivstyrda upphandlingar och för att effektivisera överprövningsprocessen fortsätter.

För att upphandlingen ska nå sin fulla potential inom alla områden i den nationella upphandlingsstrategin behöver styrningen och organiseringen av inköpsarbetet fortsätta att utvecklas. Upphandlingsmyndighetens uppdrag att följa upp och genomföra olika insatser för att främja en utvecklad styrning kommer att ligga till grund för åtgärder på området. En utgångspunkt är att inköpsarbetet behöver organiseras ändamålsenligt utifrån upphandlande myndigheters och enheters olika förutsättningar.

Med en utvecklad styrning av inköpsarbetet ges upphandlande myndigheter och enheter goda förutsättningar att ta till vara och stimulera näringslivets innovationskraft. Genom det forum för kompetensöverföring och erfarenhetsbyte för innovationsupphandling som Upphandlingsmyndigheten getts i uppdrag att inrätta kommer den offentliga sektorn att stimuleras att genomföra fler innovationsupphandlingar, i syfte att skapa efterfrågan på

innovationer som kan leda till mervärde för samhället, exempelvis genom att stärka utvecklingen av en resurseffektiv cirkulär ekonomi.

Den 1 juli 2020 trädde lagen (2019:668) om upphandlingsstatistik i kraft. Alla annonser ska fr.o.m. den 1 januari 2021 publiceras i registrerade annonsdatabaser. Arbetet med att utveckla upphandlingsstatistiken fortsätter, bl.a. genom arbetet med att genomföra EU:s nya standard för upphandlingsannonser (e-forms). Uppgifter om inköpsvärden kommer däremot i nuläget inte att samlas in.

Den offentliga upphandlingen ska utvecklas i syfte att ytterligare kunna bidra till att offentliga medel gör så stor samhällsnytta som möjligt. Det finns stor potential i att använda den offentliga upphandlingen som ett verktyg för ökad miljömässig och social hållbarhet. Det handlar bl.a. om att främja gemensamma samhällsintressen som miljö, klimat, en cirkulär ekonomi, minskad antibiotikaanvändning inom djurhållning, djuromsorg och människors hälsa samt bra villkor på arbetsmarknaden. En departementspromemoria med lagförslag som rör detta kommer att remitteras under hösten 2021.

Regeringen föreslår att Upphandlingsmyndighetens anslag ökas 2022 för stärkt arbete med cirkulär och fossilfri offentlig upphandling. Även för 2023 och tiden därefter beräknas anslaget ökas av samma anledning. Cirkulär, giftfri och fossilfri upphandling är ett viktigt verktyg för att minska miljöpåverkan och klimatutsläpp, och därigenom nå miljö- och klimatmål samt flera av de globala målen i Agenda 2030.

Arbetet för att förbättra förutsättningarna för myndigheter att ställa arbetsrättsliga villkor fortsätter utifrån Statskontorets analys.

Upphandlingsmyndigheten

Det anslag som ingår under delområdet offentlig upphandling är 1:17 Upphandlingsmyndigheten. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ca 110,4 miljoner kronor till anslaget 2022, vilket är ca 14,8 miljoner kronor mer än 2021. Anslaget ökar för stärkt arbete med cirkulär och fossilfri upphandling. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4115 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2 i detta betänkande. Motionärerna anför att den miljöekonomiska enheten på Konjunkturinstitutet utvärderar miljöpolitiska verktyg och åtgärder genom tillämpad forskning och modellutveckling. För att säkra gedigna beslutsunderlag och konsekvensanalyser om vilka miljöpolitiska åtgärder och styrmedel som är mest kostnadseffektiva bör Konjunkturinstitutets miljöekonomiska enhet stärkas och anslaget till Konjunkturinstitutet ökas med 10 miljoner kronor.

I kommittémotion 2021/22:3906 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2. Motionärerna vill ge Finansinspektionen i uppdrag att inrätta ett moderniserat system för ökad digital transparens i syfte att synliggöra likviditetsriskerna på företagsobligationsmarknaden (förslaget beskrivs närmare i Sverigedemokraternas kommittémotion 2021/21:1229). Motionärerna föreslår vidare att Finansinspektionen tillförs 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag för att möta den ökande efterfrågan från svenska företag inom fintech-sektorn och säkerställa regelefterlevnad och tillsyn.

I kommittémotion 2021/22:4140 av Martin Ådahl m.fl. (C) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2. Sammantaget föreslår motionärerna 251 miljoner kronor mer i anslag inom utgiftsområdet för 2022 än vad regeringen föreslår. Anslaget 1:11 Finansinspektionen föreslås minska med 10 miljoner kronor till följd av att den föreslagna satsningen på Finansinspektionens innovationscenter avvisas och anslaget 1:17 Upphandlingsmyndigheten föreslås minska med 15 miljoner kronor 2022. Minskningarna sker i syfte att bidra med finansiering till andra prioriterade reformer. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag, 99:1 Kommuners finansiella samarbete, tillförs 280 miljoner kronor år 2022. Syftet med anslaget är att, via en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner, stimulera till ökat samarbete mellan kommuner och regioner för att minska upplåningskostnaderna för den kommunala sektorn. Behovet av detta har förstärkts i och med de negativa effekter som den s.k. riskskatten kan väntas få på Kommuninvest. Därutöver föreslår motionärerna en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna.

I partimotion 2021/22:3275 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2. För att stärka Finansinspektionens arbete mot penningtvätt föreslår motionärerna en höjning av anslaget 1:11 Finansinspektionen med 10 miljoner kronor.

I kommittémotion 2021/22:4200 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2. Sammantaget föreslår motionärerna 137 miljoner kronor mer i anslag inom utgiftsområdet för 2022 än vad regeringen föreslår. Arbetet mot penningtvätt bör prioriteras och anslaget 1:11 därför höjas med 20 miljoner kronor. Därmed får Finansinspektionen stärkta resurser för att möjliggöra den ambitionshöjning som krävs. Motionärerna anför vidare att fler statliga myndigheter bör ansluta sig till Statens servicecenter och att regeringen bör påskynda detta. Det bör också bli möjligt för kommuner och regioner att köpa tjänster av Statens servicecenter. Motionärerna avsätter 5 miljoner kronor under anslaget 1:15 Statens servicecenter för att påbörja arbetet med att utöka verksamheten till att även hantera kommunsektorn. Vidare anser motionärerna att ytterligare sju servicekontor bör öppnas. För detta avsätts 15 miljoner kronor under 2022 till anslaget 1:15 Statens

servicecenter. Vidare anför motionärerna att den tillfälliga kommundelegation som upprättats under pandemin i syfte stödja kommuner och regioner med särskilt svag ekonomi bör permanentas och få ett vidgat uppdrag. Delegationen bör, i samverkan med Ekonomistyrningsverket, kunna stödja kommuner med framför allt hög skattesats som har svårt att uppnå balanskrav och god ekonomisk hushållning. Delegationen bör se över regelverk och ta bort hinder för kommuner att samverka med varandra när det gäller verksamheter i syfte att uppnå effektiviseringar. Dessutom bör delegationen aktivt medverka till att digitaliseringens effektiviseringspotential realiserar i kommunsektorn. Kristdemokraterna avsätter 10 miljoner kronor till anslaget 1:8 Ekonomistyrningsverket för detta ändamål.

Vidare föreslås att anslaget 1:10 Bidragsfastigheter minskas med 50 miljoner kronor, eftersom motionärerna prioriterar annorlunda än regeringen.

Motionärerna vill också inrätta en nationell strategi för att möta behoven och underlätta framväxten av sociala utfallskontrakt, samt införa en nationell fond för att höja attraktionen att investera i dessa kontrakt. I syfte att sänka trösklarna för en investering i sociala utfallskontrakt upprättas en nationell fond som täcker finansärens investeringsrisk med 50 procent, vilket innebär att staten garanterar en återbetalning om halva investeringssumman till den externa finansären vid färdigställt socialt utfallskontrakt. Fonden ska uppgå till 300 miljoner kronor, för att garantera 50 procents återbetalning i sociala utfallskontrakt. 100 miljoner kronor avsätt per år till en sådan fond 2022-2024. Dessutom inrättas en facilitator för sociala utfallskontrakt hos Ekonomistyrningsverket (ESV), som får ökat anslag på 37 miljoner kronor per år, för att bl.a. ge metodstöd kring utformning, effektmätning och uppföljning av kontrakten. I motion 2021/22:4212 (KD) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att involvera näringslivet i integrationsarbetet genom att inrätta en facilitatorsfunktion för sociala utfallskontrakt samt en nationell fond för investeringsgarantier.

I kommittémotion 2021/22:3940 av Mats Persson m.fl. (L) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2. I syfte att öka effektiviseringen av den statliga förvaltningen föreslår motionärerna att den årliga schablonmässiga pris- och löneomräkningen reduceras med 20 procent på vissa myndigheter. På detta område påverkas anslagen för nio myndigheter, som framgår av tabellen i bilaga 2.

Kompletterande information – propositioner m.m. som lämnats efter budgetpropositionen

Nedan redovisas i punktform för olika dokument som lämnats under hösten 2020 efter det att budgetpropositionen lämnades till riksdagen och som rör utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Propositioner och skrivelser

- I proposition 2021/22:41 En ny riksbankslag föreslås en ny riksbankslag. Propositionen har remitterats till konstitutionsutskottet eftersom den innehåller ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen.
- I proposition 2021/22:37 En möjlighet för vissa försäkringsföreningar att tillämpa anpassade rörelse regler föreslås att vissa försäkringsföreningar som tidigare drivit verksamhet som understödsföreningar ska få meddela tjänstepensionsförsäkringar för egenföretagare. Propositionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU35.
- I proposition 2021/22:11 Lagstiftningsåtgärder med anledning av EU:s gröna taxonomiförordning föreslår regeringen några lagstiftningsåtgärder med anledning av EU:s gröna taxonomiförordning. Propositionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU15.
- I proposition 2021/22:8 Regellättnader på värdepappersmarknaden och några frågor om referensvärden föreslås lagstiftningsåtgärder som bör vidtas med anledning av åtgärds paketet för kapitalmarknadernas återhämtning och som föranleds av ändringar i EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument, EU:s prospektförordning och EU:s förordning om värdepapperisering. Riksdagen har bifallit propositionen (bet. 2021/22:FiU13).
- I proposition 2021/22:5 Ett förenklat upphandlingsregelverk föreslås ett förenklat regelverk för offentliga upphandlingar under EU:s tröskelvärden. Riksdagen har bifallit propositionen (bet. 2021/22:FiU14).
- I skrivelse 2021/22:54 Riksrevisionens rapport om AP-fondernas hållbarhetsarbete redogörs för regeringens och AP-fondernas bedömningar med anledning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Skrivelsen har remitterats till finansutskottet.

Lagrådsremisser

- I lagrådsremissen Ändrade regler om säkerställda obligationer anförts att marknaden för säkerställda obligationer är en central del av det finansiella systemet och den svenska bolånemarknaden. Lagrådsremissens förslag innebär att svensk rätt anpassas till EU:s direktiv om utgivning av säkerställda obligationer.
- I lagrådsremissen En utvidgad rätt till återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar behandlas frågor om en utvidgad rätt till återköp och flytt av individuella livförsäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken, vilket i dag utgörs av fond- och depåförsäkringar.

Förslag till EU-lagstiftning

I de fall titeln anges på engelska har förslaget ännu inte översatts till svenska.

- COM(2021) 582 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av försäkrings- och återförsäkringsföretag och om ändring av direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2009/138/EG, (EU) 2017/1132 och förordningarna (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 648/2012.
- COM(2021) 581 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2009/138/EG vad gäller proportionalitet, tillsynskvalitet, rapportering, långsiktiga garantiåtgärder, makrotillsynsverktyg, hållbarhetsrisker, grupp-tillsyn och gränsöverskridande tillsyn.
- COM(2021) 663 Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive 2013/36/EU as regards supervisory powers, sanctions, third-country branches, and environmental, social and governance risks, and amending Directive 2014/59/.
- COM(2021) 664 Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) No 575/2013 as regards requirements for credit risk, credit valuation adjustment risk, operational risk, market risk and the output floor.
- COM(2021) 665 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 och direktiv 2014/59/EU vad gäller tillsynsbehandlingen av grupper av globala systemviktiga institut med en resolutionsstrategi med flera ingångspunkter och en metod för den indirekta teckningen av instrument som är kvalificerade för att uppfylla minimikravet för kapitalbas och kvalificerade skulder.
- COM(2021) 721 Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directives 2011/61/EU and 2009/65/EC as regards delegation arrangements, liquidity risk management, supervisory reporting, provision of depositary and custody services and loan origination by alternative investment funds.
- COM(2021) 722 Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) 2015/760 as regards the scope of eligible assets and investments, the portfolio composition and diversification requirements, the borrowing of cash and other fund rules and as regards requirements pertaining to the authorisation, investment policies and operating conditions of European long-term investment funds.
- COM(2021) 723 Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a European single access point providing centralised access to publicly available information of relevance to financial services, capital markets and sustainability.
- COM(2021) 724 Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending certain Directives as regards the establishment and functioning of the European single access point.

- COM(2021) 725 Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending certain Regulations as regards the establishment and functioning of the European single access point.
- COM(2021) 726 Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive 2014/65/EU on markets in financial instruments.
- COM(2021) 727 Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) No 600/2014 as regards enhancing market data transparency, removing obstacles to the emergence of a consolidated tape, optimising the trading obligations and prohibiting receiving payments for forwarding client orders.

Promemorior från Finansdepartementet

- I Ds 2021:31 En skyldighet att beakta vissa samhällsintressen vid offentlig upphandling föreslås en skyldighet för upphandlande myndigheter och enheter att beakta klimatet vid offentlig upphandling.
- I promemorian En paneuropeisk privat pensionsprodukt (Fi2021/03722) föreslås kompletterande regler till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har i enlighet med finansutskottets förslag ställt sig bakom budgetpropositionens förslag till ram för utgiftsområdet (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Utskottet ser inget skäl att avvika från budgetpropositionen när det gäller utgiftsområde 2 och tillstyrker således regeringens förslag till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 2. Det innebär att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till anslag, bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och investeringsplaner. Utskottet tillstyrker också det som regeringen föreslår att riksdagen ska godkänna om förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar. Motionerna avstyrks.

Utskottet vill vidare påminna om att regeringen redovisar i budgetpropositionen att ökade resurser föreslås till flera myndigheter mot bakgrund av betänkandet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2021:42), och att utredningen har sin grund i ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2018/19:FiU42, rskr. 2018/19:291). Regeringen anger dock inte om den anser att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat eller inte. Utredningen innehåller fler förslag, och utskottet förutsätter att beredningen av dem fortgår. Utskottet förutsätter att regeringen återkommer till riksdagen med sin bedömning av vilka åtgärder som bör genomföras.

Agenda 2030

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att internationell, extern, återkommande utvärdering av Sveriges politik för global utveckling ska tillsättas för att se över det svenska arbetet med Agenda 2030. Jämför reservationen (SD).

Motionen

I motion 2021/22:2532 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) konstateras att Agenda 2030 vänder sig till alla länder i hela världen. Motionärerna önskar se återkommande utvärderingar av Sveriges arbete med Agenda 2030. Dessa utvärderingar ska genomföras av en extern, internationell part och de ska innefatta adekvata jämförelser med hur arbetet fortskrider i andra jämförbara länder. Således föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att en internationell, extern, återkommande utvärdering av Sveriges politik för global utveckling ska tillsättas för att se över det svenska arbetet med Agenda 2030.

Kompletterande uppgifter

I december 2020 behandlade riksdagen regeringens proposition om Sveriges genomförande av Agenda 2030 (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154). I samband med att riksdagen antog förslaget i propositionen tillkännagav riksdagen för regeringen att regeringen ska lämna en samlad redovisning av genomförandet och måluppfyllelsen av arbetet med Agenda 2030 till riksdagen vartannat år (bet. 2020/21:FiU28 punkt 2, rskr. 2020/21:154). Regeringen avser att under 2022 återkomma till riksdagen med en skrivelse om det samlade nationella genomförandet av Agenda 2030. Regeringen anför i budgetpropositionen (prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 s. 56) att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om tillkännagivandet om att regeringen ska lämna en samlad redovisning av genomförandet och måluppfyllelsen av arbetet med Agenda 2030 till riksdagen vartannat år (bet. 2020/21:FiU28). Under 2022 avser regeringen således att lämna en skrivelse om det samlade nationella genomförandet av Agenda 2030. Utskottet vill inte föregripa riksdagens behandling av den kommande skrivelsen och anser således att motionen bör avslås.

Reservation

Agenda 2030, punkt 2 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2532 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD).

Ställningstagande

FN:s generalförsamling antog i september 2015 en resolution, Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling (A/RES/70/1), som innehåller en agenda (Agenda 2030) för långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling kopplat till fattigdomsbekämpning. Skillnaden från de tidigare millenniemålen är att denna agenda inte bara vänder sig till utvecklingsländer utan till alla länder i hela världen och att vi alla har ett gemensamt ansvar för att uppnå målen, både genom nationellt och internationellt arbete.

Vi önskar se återkommande utvärderingar av Sveriges arbete med Agenda 2030. Dessa utvärderingar ska genomföras av en extern, internationell part och de ska innefatta adekvata jämförelser med hur arbetet fortskrider i andra jämförbara länder.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (C)

Martin Ådahl (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2.

Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:4121. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 6 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 2 läggs fram i kommittémotion 2021/22:4140. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 2. Sammantaget föreslås 251 miljoner kronor högre anslag inom utgiftsområdet för 2022 jämfört med regeringens förslag.

Anslag 1:11 Finansinspektionen minskar med 10 miljoner kronor till följd av att den föreslagna satsningen på Finansinspektionens innovationscenter avvisas och anslag 1:17 Upphandlingsmyndigheten minskar med 15 miljoner kronor år 2022. Minskningarna sker i syfte att bidra med finansiering till andra prioriterade reformer. Ett nytt anslag, 99:1 Kommuners finansiella samarbete, tillförs 280 miljoner kronor år 2022. Syftet med anslaget är att, via en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner, stimulera till ökat samarbete mellan kommuner och regioner för att minska upplåningskostnaderna för den kommunala sektorn. Behovet av detta har förstärkts givet de negativa effekter som den s.k. riskskatten kan väntas få på Kommuninvest. Därutöver bör en sänkning av pris- och löneomräkningen ske, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna.

Systemet för pris- och löneomräkning räknar automatiskt upp anslagen till de statliga myndigheterna. Systemet är tänkt att kompensera för ökade lönekostnader, lokalkostnader och övriga förvaltningskostnader. Systemet innebär alltså att myndigheter som är belägna på orter där hyrorna stiger snabbt kompenseras för detta. Det minskar myndigheternas incitament att kontinuerligt se över sin lokalisering. Värt att notera är också att myndigheternas lokalyta per anställd varierar förhållandevis kraftigt, vilket indikerar att det finns en effektiviseringspotential. För att stärka myndigheternas kostnads kontroll föreslår Centerpartiet på lång sikt tre förändringar av systemet. För det första bör uppräknings av anslagen till följd av lokalkostnader enbart göras med en del av KPI, alternativt med hyresutvecklingen i de rikthyresområden som ligger utanför storstäderna. Det skulle innebära att myndigheter i städer konstant utsätts för ett besparingstryck

som ger dem incitament att omlokalisera till orter med lägre lokalkostnader. För det andra föreslår Centerpartiet att rikthyrona i Stockholm sänks. Det innebär att myndigheter i Stockholm får mindre anslagsökningar och därmed ges incitament att omlokalisera till områden med lägre hyreskostnader. För det tredje bör den uppräknade som följer av dessa två reformer schablonmässigt sänkas för att ytterligare öka kostnadskontrollen och bidra med finansiering till viktiga jobbskapande reformer.

Den riskskatt som aviserades i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1), där en höjning av skatten aviserades i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1) och som beskrivs i lagrådsremissen Riskskatt för kreditinstitut är i grunden olyckligt konstruerad. Skattens syfte – att minska risken för, och internalisera kostnaderna av, finansiella kriser som leder till indirekta kostnader för samhället – nås inte på ett effektivt sätt genom förslaget.

Ett av de större problemen med den föreslagna utformningen är att den riskerar att försämra kommunernas möjlighet till finansiellt samarbete inom ramen för Kommuninvest. Detta riskerar att drabba små och medelstora kommuner oproportionerligt, då dessa kan antas ha svårare att finansiera sig själva på kapitalmarknaderna. Detta kan, i förlängningen, påverka nödvändiga investeringar i välfärd negativt.

Centerpartiet anser att regeringen skyndsamt bör återuppta dialogen med kommissionen om möjligheten att undanta Kommuninvest från beskattning, på det sätt som skett i andra länder med liknande entiteter.

I väntan på att så sker anser Centerpartiet att kommunsektorns finansiella samarbete bör stimuleras, delvis för att motverka de oönskade negativa effekter som riskskattens införande kan väntas medföra.

2. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (V)

Ilona Szatmari Waldau (V) anför:

I Vänsterpartiets budgetmotion, Röd politik för en grön omställning, föreslås en återstart av den svenska ekonomin efter coronapandemin. Vi vill se en stor grön och modern omställning av samhället som skapar utveckling och arbetstillfällen i hela landet. Våra förslag ökar tryggheten för människor genom stärkta socialförsäkringssystem och trygga arbetsvillkor. Vi ger småföretagare bättre förutsättningar och bygger ut infrastrukturen och transportsektorn. Genom vänsterpolitik skapar vi välfärd som kommer alla till del, från de minsta barnen på förskolan, genom skola och arbetsliv, till de äldre med behov av omsorg.

Krishanteringen i dag handlar även om att reparera de stora skador som de nyliberala ekonomiska teorierna har orsakat i vårt samhälle. De senaste 30 åren har den politiska utvecklingen dominerats av nedmonteringar av vår gemensamma välfärd och våra trygghetssystem. Det handlar om en ekonomisk politik som bygger på idén att de rika ska gynnas, makt lämnas över till marknaden och att allt som är demokratiskt och politiskt styrt är en belastning

och därför ska privatiseras. De ekonomiska teorierna har gått före omsorgen om folket och tryggheten i landet.

Den nyliberala ekonomiska politiken har genomförts av både borgerliga och socialdemokratiska styren. Det är påtagligt att inte heller sittande regering eller deras samarbetspartier har gjort sig fria från de ekonomiska teorier som lagt välfärdssatsningar i ruiner över hela världen. I årets budgetproposition fortsätter satsningarna på nyliberala kaosreformer, såsom privatiseringen av arbetsförmedlingen, samtidigt som nödvändiga investeringar i reformer för jobb, klimat och ökad jämlikhet i samhället är otillräckliga. Nu står det bortom tvivel att det inte bara drabbat jämlikhet och välfärd, utan också tillväxten.

I Sverige har 10 procent av befolkningen hela 75 procent av den samlade privata förmögenheten. Vi har bland världens mest skeva fördelning av förmögenhet och kapitalinkomster. I dag är beskattningen låg på kapitalinkomsterna och vi har ingen förmögenhetsskatt. Välfärdens underfinansiering, klimatkrisen och den höga arbetslösheten hänger samman med skattesänkningar. När kapitalet samlas hos ett fåtal används det inte för att investera i det gemensamma.

Vänsterpartiet vill ändra på detta. Vi vill låta kapitalet arbeta för oss alla. Så gör kapitalet bäst nytta. Enskilda individers vilja ska inte avgöra hur vi bygger framtiden. Nu behövs investeringar i vår gemensamma framtid. Därför föreslår vi att det införs en skatt på stora förmögenheter och att skatten på kapitalinkomster görs progressiv och höjs för att finansiera ökade resurser till det gemensamma. Koldioxidutsläpp och arbetslöshet ska ned, den ekonomiska jämlikheten ska upp. Vi avsätter ca 72 miljarder kronor mer än regeringen på reformer som syftar till att påskynda den gröna omställningen, stärka landsbygden och kommunsektorn, samt rusta upp trygghetssystemen och sjukvården.

I slutskedet av beredningen av budgetpropositionen för 2022, två dagar före planerad justering, inkom M, SD och KD med ett gemensamt budgetförslag, vilket har försvårat processen. Som en del av den överenskommelse Vänsterpartiet har ingått med regeringspartierna om framtida samarbetsformer och kraftigt höjda pensioner för de sämst ställda pensionärerna och för att regeringen lagt in Vänsterpartiets förslag om förbättringar i sjukförsäkringen som den s.k. Arnepensionen, höjda ersättningar och borttagen s.k. funkisskatt i sin budgetproposition stödde Vänsterpartiet i andra hand, då vårt eget förslag till budget fallit, regeringens budgetförslag i kammaren, framför förslaget från M, SD och KD. Vidare anser Vänsterpartiet att Regeringens förslag i sin helhet är bättre för Sverige, då det utgår från andra utgångspunkter än de inhumana, nationalkonservativa värderingar som är ingången i M/SD/KD-förslaget.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Vänsterpartiet önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2. Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 2 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet.

Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:3278. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 3 och 7 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 2 läggs fram i partimotion 2021/22:3275. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Finansinspektionens arbete mot penningtvätt är underbemannat. I dag arbetar endast 20 personer med dessa frågor, vilket är väldigt få jämfört med andra länder. För att stärka Finansinspektionens arbete mot penningtvätt m.m. föreslår Vänsterpartiet en höjning av anslaget med 10 miljoner kronor 2022.

3. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (L)

Mats Persson (L) anför:

Riksdagen beslutade den 24 november 2021 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas gemensamma förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas gemensamma budgetförslag och regerings- och de övriga oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Liberalernas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas gemensamma förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 2. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Liberalerna presenterar i vår budgetmotion 2021/22:4181 samt utgiftsområdesmotion 2021/22:3940.

Sedan coronavirusets utbrott har världsekonomin befunnit sig i en djup kris. Det svenska näringslivet står i grunden starkt efter krisen. Samtidigt har de strukturella problemen som Sverige hade före pandemin förstärkts. Sverige upplever nu en historiskt hög arbetslöshet, och erfarenheten från tidigare kriser är att arbetslösheten riskerar att permanentas på höga nivåer under många år. Särskilt allvarig är situationen på arbetsmarknaden för utrikes födda, med en skillnad i sysselsättning mellan inrikes- och utrikes födda som i dag ligger långt över genomsnittet i EU.

Det är tydligt att den politik som har förts under den rödgröna regeringens tid vid makten inte har förmått att komma till rätta med Sveriges utmaningar. En enorm kunskapsskuld i den svenska skolan i sviterna av coronapandemin, en historiskt hög långtidsarbetslöshet, en eskalerad gängkriminalitet, ett växande utanförskap och en elmarknad i kris – för att bara nämna några utmaningar som lämnats vind för våg. För att vända utvecklingen behövs en

kraftfull, liberal reformagenda som svarar mot de utmaningar Sverige står inför. Det behövs en ny start för Sverige.

Liberalerna lägger fram en budget med en tydlig utgångspunkt: den nya start som Sverige behöver. En liberal reformagenda som ger Sverige en stark kunskapsskola för alla, som rivstartar arbetet med att betala av den integrationsskuld som allt för länge har tillåtit växa, och som ger Sverige förutsättningar att bli världens första klimatneutrala välfärdsland. Därtill tillför vi en kraftig förstärkning till hela rättskedjan, stärker arbetslinjen i bidragssystemen, sänker skatten på arbete och sparande och stärker svenskt innovations- och företagsklimat.

Det är positivt att den nya budget som riksdagen har antagit innebär en mindre rödgrön politik för Sverige. På viktiga områden genomförs kursomläggningar i liberal och borgerlig riktning, vilket vi välkomnar. Samtidigt finns det inslag i budgeten som vi inte ställt oss bakom. Vårt eget budgetförslag är att betrakta som en helhet, och på majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som Liberalerna förespråkar. Vi väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 2. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 2.

I syfte att öka effektiviseringen av den statliga förvaltningen föreslår motionärerna att den årliga schablonmässiga pris- och löneomräkningen reduceras med 20 procent på vissa myndigheter. På detta område påverkas anslagen för följande nio myndigheter (beloppen framgår av tabellen i bilaga 2):

- Statskontoret
- Konjunkturinstitutet
- Ekonomistyrningsverket
- Statistiska centralbyrån
- Finansinspektionen
- Riksgäldskontoret
- Bokföringsnämnden
- Statens servicecenter
- Upphandlingsmyndigheten

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:1 Budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 2:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 för stabilitetsfonden besluta om en kreditram på högst 50 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 750 000 000 000 kronor (avsnitt 3.7.3).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 för resolutionsreserven besluta om en kreditram på högst 100 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 200 000 000 000 kronor (avsnitt 3.7.3).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 000 000 kronor (avsnitt 4.6.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 4.6.2).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 4.6.4).
6. Riksdagen godkänner att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar även om de har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförandet av beslut om totalförsvaret (avsnitt 5.6.1).
7. Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar (avsnitt 5.7.1).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 26 500 000 000 kronor (avsnitt 5.7.1).
9. Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Statens fastighetsverks investeringar (avsnitt 5.7.2).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i

fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 200 000 000 kronor (avsnitt 5.7.2).

11. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt tabell 1.1.
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:2532 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en internationell, extern, återkommande utvärdering av Sveriges politik för global utveckling för att se över det svenska arbetet med Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3275 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:3906 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:3940 av Mats Persson m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4115 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och förvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja anslaget till Konjunkturinstitutet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4140 av Martin Ådahl m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4200 av Jakob Forssmed m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Statens servicecenter bör kunna erbjuda sina tjänster även till kommuner och regioner och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler servicekontor bör öppnas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den tillfälliga kommundelation som upprättats under pandemin bör permanentas och få ett vidgat uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Ekonomistyrningsverket ska få ett nytt uppdrag som facilitator av sociala utfallskontrakt och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en nationell fond för att minska risken i sociala utfallskontrakt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4212 av Sofia Damm m.fl. (KD):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att involvera näringslivet i integrationsarbetet genom att inrätta en facilitatorsfunktion för sociala utfallskontrakt samt en nationell fond för investeringsgarantier och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen					
		M	SD	C	V	KD	L
1:1 Statskontoret	104 034	±0	±0	-125	±0	±0	-200
1:2 Kammarkollegiet	114 574	±0	±0	-89	±0	±0	-100
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	25 150	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	1 693	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	14 094 000	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:6 Finanspolitiska rådet	10 936	±0	±0	-14	±0	±0	±0
1:7 Konjunkturinstitutet	67 682	10 000	±0	-91	±0	±0	-100
1:8 Ekonomistyrningsverket	210 340	±0	±0	-248	±0	147 000	-300
1:9 Statistiska centralbyrån	592 901	±0	±0	-796	±0	±0	-1 100
1:10 Bidragsfastigheter	330 000	±0	±0	±0	±0	-50 000	±0
1:11 Finansinspektionen	733 787	±0	5 000	-10 935	10 000	20 000	-1 200
1:12 Riksgäldskontoret	338 983	±0	±0	-420	±0	±0	-600
1:13 Bokföringsnämnden	13 907	±0	±0	-19	±0	±0	±0
1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	290 116	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:15 Statens servicecenter	882 068	±0	±0	-1 104	±0	20 000	-1 500
1:16 Finansmarknadsforskning	49 933	±0	±0	-1	±0	±0	±0
1:17 Upphandlingsmyndigheten	111 079	±0	±0	-15 233	±0	±0	-300
Förslag till anslag utöver regeringens förslag							
99:1 Kommuners finansiella samarbete	±0	±0	±0	280 000	±0	±0	±0
Summa för utgiftsområdet	17 971 183	10 000	5 000	250 925	10 000	137 000	-5 400

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställnings- bemyndiganden	Tidsperiod
1:10 Bidragsfastigheter	100 000	2023
1:16 Finansmarknadsforskning	180 000	2023–2026
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	280 000	